

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་པོ་ཐངས་ལྗེ་བཙུང་གསུམ་པའ་
གྲོས་ཐག་རིམ་པར་ཆོད་པའི་ཐོད་བཤེད།

༡. རྒྱལ་ཚལ་གྱི་འོང་འབབ་སྐྱོད་འབྲུལ་སྒོར།

ཚོགས་འདུ་འོང་ནང་དུ་དགའ་སང་ཚོ་འོག་མ་དང་དར་དཀར་པའི་སྤྱི་མི་ནས་རང་རེ་རྒྱལ་
ཁབ་གྱི་འབབ་ཁུངས་ཆེ་ཤོས་རྒྱལ་ཚལ་ཡིན་པར་བརྟེན་ རྒྱལ་ཚལ་ལ་བརྟེན་པའི་
འབབ་ཁུངས་མི་ཡོད་ཀྱི་སྐྱོད་འབྲུལ་ཞུ་དགོས་པའི་གསལ་ཞུ་བྱུང་བ་ལ། རྒྱལ་ཚལ་མདོ་
ཆེན་ནས་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་ལོ་ལྟར་འབབ་ཁུངས་དང་ཟད་སོང་གང་ཡིན་གཞུང་ལ་འབབ་
ཁུངས་ངེས་ཏིག་ ཇི་ཙམ་ཤུལ་ཟུས་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོད་འབྲུལ་དེ་ཉིད་ ཚོགས་འདུ་ཇི་ས་
མར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གསལ་ཞུས་མཛད།

༢. ཞེ་ལེན་ཇི་བཙུགས་རྒྱུ་འོང་ས་ཆ་འོང་སྒོར།

འཁན་ཤིང་མཁར་དང་གཞལ་སྐང་པའི་སྤྱི་མི་ནས་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཞིག་གི་ནང་གཞུང་
དང་ མི་སེར་གཉིས་ཀར་འབབ་ཁུངས་ཆེ་བར་བཟོ་ཐབས་པ་ནི་ཞེ་ལེན་ཇི་བཙུགས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་
ཡིན་འདུག་བརྟེན་ གཞལ་སྐང་ཆ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཙ་འབྲེག་སོཌ་ ཞེ་ལེན་ཇི་བཙུགས་
བཏུབ་པའི་ས་ཆ་ལ་ནཌ་ཚལ་ནས་བཀག་ཆ་མེད་པར་ ཞེ་ལེན་ཇི་བཙུགས་ཆོག་པ་ཞིག་
དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལ།

རྒྱལ་ཚལ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་ ཞེ་ལེན་ཇི་དེ་ཉིད་གཞུང་དང་ མི་སེར་
གཉིས་ཀར་པན་ཐོཌ་ཆེ་བ་ཡིན་བརྟེན་ ད་པར་ཡང་ ཞེ་ལེན་ཇི་བཙུགས་རྒྱུ་འོང་ས་ཆ་གཞུང་
ནས་གནང་བཞིན་པ་སྟེ་ དེ་ལྟར་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ རྒྱལ་ཚལ་གྱི་བྲིམས་ཡིག་དང་ཙ་
འབྲེག་གི་བྲིམས་ཡིག་ རྣམས་དང་འབྲེལ་ན་ ཇི་ས་སུ་གཞུང་དང་མི་སེར་གཉིས་ཀར་

སྒྲུབ་མ་བདེ་བ་གང་ཡང་འོང་དགོས་མེད་བསྟན་གཞུང་ནས་བྲིམ་ས་ཡིག་དེ་དག་དང་
 འབྲེལ་ཏེ་ཞིབ་དཔྱད་རྒྱབ་ནས་གནང་ཕྱས་ཡོད་པ་ཡིན་ཚུ་ལ་གྱི་གསལ་ཞུས་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་མང་འབད་ག་རེ་ན་པོ་ཆེ་འེ་ཞབས་ནས་ཀྱང་དངུལ་ཐོག་ཕྱུ་རེ་དོན་ལ་ས་ཆ་གནང་
 རྒྱ་སོགས་ད་བར་དུ་འང་མ་གནང་གོང་དུ་གཞུང་དང་མེ་སེར་ལ་ཕན་གཞོན་གང་ཡོད་ཞིབ་
 དཔྱད་མཛད་དེ་གནང་བཞིན་ཡོད་པས་ད་དུང་ཡིན་ཀྱང་ནགས་ཆ་ལ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་
 ཞིག་དང་མེ་སེར་ལ་ཕན་པ་ཞིག་འདུག་ཆེ་འཆར་གཞི་ལྟ་པ་ནས་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་ལེགས་
 བོར་མཛད་དེ་གནང་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཡོད།

3. ར་གསོ་སྐྱོང་བཀག་དམ་སྒྲོར།

བསྟན་རྒྱས་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབབ་ཁུངས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ནགས་ཆ་ལ་
 དང་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་ཤིང་གཞན་ཡང་མེ་ཏོག་དང་སྡོ་ཆ་ལ་ལ་སོགས་པར་གཞོན་པ་བཀའ་
 མི་ལྟ་ཤོས་ནི་ར་དེ་ཉིད་ཡིན་འདུག་པར་བརྟེན་ད་ནས་པར་ར་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་
 བཀག་དམ་བྱ་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་པ་འདྲར་ཞུས་བྱུང་བ་ལ།

ཆོག་པ་འདྲའི་སྤྱི་མི་པ་ལ་ཆེ་བ་ནས་ར་བཀག་དམ་རྒྱབ་རྒྱའི་གྲོས་གཞི་དེ་ལ་རྒྱབ་
 སྐྱོར་བྱུང་བར་བརྟེན་ཆོག་པ་འདྲུ་ནས་དེ་སྐོར་ཆོག་པ་ཐེངས་ 34 པའི་དོན་ཆ་ན་¹⁰ པར་
 ཡང་རང་རེ་འེ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་བརྟེན་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་མི་རྣམས་ནས་ར་དང་བྱ་པག་
 ཏྲོན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅེས་ཡང་བདག་ཉར་བྱ་མི་ཆོག་པར་གྲོས་ཆོད་ཡོད་པ་བཞིན་
 ད་ནས་ར་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ནས་འོང་བའི་ལས་མི་རྣམས་ནི་གོང་གི་ཆོག་པ་
 འདྲའི་གྲོས་ཆོད་དང་འབྲེལ་ཏེ་གསོ་སྐྱོང་དང་བདག་ཉར་གཏན་ནས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད་
 རང་རེ་འབྲུག་པའི་མེ་སེར་རྣམས་ནས་རེ་གཉིས་རེ་གསོ་དགོས་པ་འབྱུང་བུང་རང་ས་
 བྲིམ་གྱི་ཉེ་སྐོར་རྣམས་སུ་ཐག་པ་བཏགས་ཏེ་གཞན་གྱི་ལོ་ཐོག་དང་ཤིང་སོགས་ལ་གཞོན་པ་

མེད་པར་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་འཁོད་
དུ་སྤར་བཞིན་འབྲངས་བྱེད་དེ་གཏན་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་མི་ཆོག་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད་གྲུབ་
པས་དེ་ལྟར་ར་སེམས་ཅན་གྱི་བདག་འཛིན་འཐབ་ཐང་གི་བྲིམས་ཡིག་ཅིག་ནགས་ཚལ་
ལས་ཁུངས་ནས་བཅོས་ཏེ་གཞུང་ལ་སྤྲོན་འབུལ་ཞུ་དགོས་པར་མཛད།

༧. རྫོགས་རིན་འབབ་ཞག་དྲུས་སོགས་ཀྱི་སྐོར།

ཤར་ཀ་གཞི་མི་སེར་ནས་རྫོགས་རིན་འབབ་དགོངས་ཡངས་དགོས་ཚུལ་དང་དེ་ཁར་
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོག་མཐེན་པའི་ཡུལ་འཛུགས་སུ་བསྐྱོད་རྒྱུ་ལས་ཁུངས་ནས་མི་སེར་ལ་
རྫོགས་རིན་འབབ་ཞག་དྲུས་ཁར་བཞག་ཐབས་ཡོད་མེད་བཟླ་དབྱེད་མཛད་དེ་ད་རེས་ཀྱི་
ཆོག་མཐེན་འདུར་སྐྱོན་འབུལ་ཞུ་དགོས་པར་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཐད་དེ་རེས་བསྐྱོན་རྒྱུ་འབྲུལ་
ལས་དང་ས་གཏོར་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་གཞུང་གི་སྤྱད་བྱས་ལ་རྫོགས་རིན་མིའི་
ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཁོར་འཁོར་ལས་འབབ་ཀྱིས་ཁོར་ལ་ལང་བ་བཅོད་དགོས་པར་
ཡོད་དེ་ཡིན་ཀྱང་ད་རེས་ལས་ཁུངས་དེ་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐར་ཡིན་པ་ལས་ལས་ཀ་
བྱེད་པའི་དཀའ་ཆོག་མཐེན་པའི་བཞིག་རང་འདུག་པའི་ཁར་ད་རུང་མི་སེར་ལ་རྫོགས་
རིན་འབབ་ཞག་དྲུས་ཁར་བཞག་དགོས་པ་བྱེད་ན་གཞུང་ལ་སྐྱོང་གང་བས་ཆེ་བཞིག་
རང་འོང་ངེས་འདུག་ཅིས་པའི་སྐྱོན་འབུལ་ཞུས་བྱུང་བ་ལ།

མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འོ་ཞབས་ནས་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་འགོ་
བཙུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལས་གང་ཅིའི་སྐོར་ལས་ཀྱང་དཀའ་ཆོད་ཆེ་ཞིང་བྱ་སྤྲོད་ས་
མ་བདེ་བ་མང་རབས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཁར་ད་རུང་ངེད་རང་ཆོས་བྱ་སྤྲོད་ས་མ་བདེ་བ་ལ་
སྐོར་བཅོས་ཆེ་ངེད་རའི་རྫོགས་རིན་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེ་ཉིད་གཏན་ནས་བྱེད་ཐབས་མི་
འདུག་པས་དེ་བས་ད་ལྟ་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་ལེགས་པོར་འགོ་བཙུགས་བཙུག་སྟེ་གཞིས་

ཚུད་ཅིང་བག་ཆེན་པའི་རྩེ་སྤྱི་མེ་སེར་ནས་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུད་སྤྱི་མེ་ཞུ་རུང་བསྟན་
རྒྱས་ལས་ཁྲུང་ས་ནས་རྒྱུད་སྤྱི་མེ་གཞིགས་མ་ཐུབ་པ་མི་འོང་ཞེས་པའི་བཀའ་བྱ་བ་ལྟར་།

༥. རིན་གོང་གཏན་འབེབས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚོང་ཁང་།

ཚོགས་འདུའི་ནང་དུ་དགེ་ལེགས་ཕུག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མེ་ནས་མི་སེར་ཉམ་ཆུང་གི་རྒྱུད་སྤྱི་
དོན་ལ་ཁྲོམ་ཁག་སོ་སོའི་ཚོང་གི་གོང་ཐང་དབང་ཚོད་བཟུང་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ས་གནས་
དེ་དག་ཏུ་རིན་གོང་གཏན་འབེབས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚོང་ཁང་རེ་འཛུགས་དགོས་ཚུ་ལ་དང་
ཀྲང་ས་ནུབ་པའི་དྲུང་འོག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མེ་ནས་ཁོང་ཚོའི་ས་ཁར་མི་མང་ཉེར་མཁོའི་
ཅ་ཆ་ས་སྤྱོད་ཚོང་གི་ཚོང་ཁང་ཞིག་མ་དངུལ་ཕྱེད་ཀ་མི་མང་རང་ནས་བཏོན་རྒྱ་དང་ཕྱེད་ཀ་
གཞུང་ནས་གྲོགས་རམ་ཕྱེད་དེ་འཛུགས་དགོས་པའི་ཞུ་བ་དང་དེ་ཁར་སྤྱི་མེ་ལ་ལས་ད་ལྟའི་
ཚོང་གི་གོང་ཐང་ནམས་གཏན་གཏན་བཟོ་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

བསྟན་རྒྱས་ཚོང་འབྲེལ་མདོ་ཆེན་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཚོང་ཁང་བཙུགས་རྒྱུ་
དེ་ཉིད་ས་གནས་གང་དུ་བཙུགས་དགོས་ཡོད་མེད་ལས་བསྐྱུལ་ཇི་ལྟར་ཕྱེད་རྒྱ་ཡིན་མིན་
དང་ཚོང་གི་ཅ་ཆ་ས་དགོས་པ་གང་ཡོད་སོགས་རྒྱུ་བཟུང་གིས་བདག་འཛིན་ཕྱེད་དེ་རྒྱུང་
ཁག་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ཆུང་ནང་བསྟན་གྲོས་ཞིབ་པར་ཕྱེད་དེ་ལས་རིམ་རེ་ཡང་བཅུ་མ་པ་
ནས་བསྟན་རྒྱས་ལས་ཁྲུང་ས་སྤྱི་མེ་འཆར་གཞི་ལྟར་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་གཞུང་གི་
གི་ལྟ་བུ་བདེ་དོན་དང་བསྟན་ཏེ་འོས་འབབ་བསྟན་རྒྱུ་དང་དེ་ཡང་རྒྱུང་ཁག་ཡོད་རིགས་སྤྱི་
ལྟ་བུ་གཅིག་པོར་ནི་བཙུགས་ཡང་མི་ཐུབ་ལོ་རེར་རྒྱུང་ཁག་རེ་གཉིས་ཅམ་ལ་ཚོང་ཁང་
རེ་འཛུགས་རྒྱུའི་གྲོགས་རམ་ཕྱེད་ཐུབ་པའི་མཛོ་བསམ་ཡོད་དེ་དང་འདྲ་བར་ཚོང་གི་གོང་
ཐང་གཏན་གཏན་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡང་ལས་ཁྲུང་ས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ཐུབ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་

ལྷགས་བཅས་ཞུས་པ་ལ་ ཚོགས་འདུན་སྐྱེད་ལས་ཁུངས་ནས་ ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་མཛད་
པས་ འཐུས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༤. ཚོང་གི་ལག་ཁྱེར་སྐོར།

དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ ཚོང་པ་ཉམ་ཆུང་ རྣམས་སྟབས་བདེ་བའི་དོན་ལ་ས་
གནས་ཁག་སོ་སོར་འབྲུག་མི་དེ་མའི་རིགས་ནས་ ཚོང་ཁང་ཆུང་བ་རེ་འཇུགས་ཆོང་ལག་
ཁྱེར་འཐོབ་རྒྱ་ཡུན་རིང་མི་འགོར་ཆེད་དེ་འདྲ་བའི་ཚོང་གི་ལག་ཁྱེར་དེ་དག་ བསྟན་རྒྱས་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ཚོང་གི་ལག་ཁྱེར་ཚོགས་ཆུང་ནས་ གནང་ཐུས་ཡོད་པ་ཡིན་བསྟན་དེ་དང་
འདྲ་བར་ཚོང་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱུག་དང་ བདག་སྐྱོང་གང་ཡང་ བསྟན་རྒྱས་ལས་
ཁུངས་ནས་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་ལས་ ཚོང་གི་ལག་ཁྱེར་བསྟན་རྒྱས་ལས་ཁུངས་སུ་བསྟན་མི་
དགོས་པར་སྤྱོད་སྤེལ་བཅུགས་ཆོང་ རྗེས་སོར་གནས་སྟབས་འགྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་
འོང་ངེས་འདུག་བསྟན་ ཚོང་ཁང་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་ལག་ཁྱེར་དེ་ཉིད་ སྤར་བཞིན་བསྟན་
རྒྱས་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་ཞིག་རང་མཛད་ན་དྲག་འོང་ཞེས་ཞུས་པ་ལ།

ཚོགས་འདུན་སྐྱེད་ཚོང་གི་ལག་ཁྱེར་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་ཉིད་ སྤར་བཞིན་བསྟན་རྒྱས་ལས་
ཁུངས་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་དང་ བསྟན་རྒྱས་ལས་ཁུངས་ནས་ལག་ཁྱེར་སྤྱོད་སྤེལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་
དགོས་པ་སོགས་ ཡུན་རིང་དུ་མ་བཞག་པར་ གང་མགྱོགས་བྱེད་དེ་གནང་ཐབས་མཛད་
དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༥. འབྲུག་ཚོང་ལས་སྤྱོད་ཆ་ན་གྱི་ཡན་ལག།

ཅི་རང་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ འབྲུག་ཚོང་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཐོབ་པའི་ཅ་དངོས་ རྣམས་ ལུང་ཕྱོག་
སོ་སོའི་མི་སེར་ལ་ བྱ་སྟབས་བདེ་བར་ཐོབ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ འབྲུག་ཚོང་ལས་སྤྱོད་ཆ་ན་གྱི་
ཡན་ལག་གང་ཐུབ་མང་བར་འཇུགས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལ།

བསྟན་ཀྱིས་ཚོང་འབྲེལ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་མི་འབྲིང་གིས་
མ་ལང་བར་སྤྲོད་ཆོའི་སྤྱིང་དང་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་གཉིས་སུ་མ་གཏོགས་འབྲུག་ཚོང་ལས་སྡེ་ཆོན་
བཙུང་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཡོད་ཀྱང་འཆར་གཞི་ལྟ་བུ་ནས་མི་མང་ལ་ཕན་ཐབས་ཤིག་འདུག་
ཆོ་ས་གནས་སོ་སོར་ཡང་གང་ཐུབ་འཇུགས་ཅིས་ཡོད་ཚུལ་ཞུས་པ་ལ། ཚོགས་འདུ་
ནས་ཀྱང་ལས་ཁུངས་ནས་ཞུས་དོན་བཞིན་བྱེད་པས་འབྲུས་པར་ཆ་འཇོག་མཛད།

༤. སྐྱབ་འཛི་ཐས་སྐྱའི་འཕུལ་ཁང་སྟོར།

ཨོ་རོང་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ཚོགས་འདུ་ལྟ་མར་གསུང་གོས་བྱུང་དོན་བཞིན་སྐྱབ་ལས་
ཐས་སྐྱའ་སོགས་པ་བཅོ་ལྔའི་འཕུལ་ཁང་འཇུགས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདྲི་བ་ཞུས་པ་ལ།

བསྟན་ཀྱིས་འཕུལ་ལས་དང་ས་གཏོར་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་མ་གཞི་སྐྱབ་
ལས་(སི་པེར་ཀྱང་ཅིབ་སི) ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་མ་འདྲ་བ་རེ་བཅོ་ཐུབ་པ་འདུག་འོན་
ཀྱང་དེ་ལྟ་འི་འཕུལ་ཁང་བཙུགས་པ་ལ་མ་དངུལ་ཆེ་བར་དགོས་ཤིང་ས་འདུག་བསྟན་
འཕུལ་ཁང་འཇུགས་པ་ནས་ཁེ་སང་འཐོན་དགོས་ཆོ་འཕུལ་ཁང་དེ་ནང་སྐྱབ་ཡང་ད་
ལྟ་དེད་རའི་ས་ལས་འཐོན་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ལས་ལྷག་སྟེ་སོན་ཆེར་དགོས་ཤིང་ས་འདུག་པ་
དང་གཉིས་པར་སྐྱབ་ལས་བཅོས་པའི་ཅ་ཆ་ས་ནམས་སྤྱིར་བཙོང་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་གོང་
ཐང་མཐོང་མཁའ་གང་ཐོབ་སོགས་ལེགས་པོར་བརྟགས་ཤིང་མ་དཔུང་པར་འཇུགས་ཆོག་
པ་མི་འདུག་པས་ལས་ཁུངས་ནས་དེ་སོགས་གང་ཡང་བརྟག་དཔུང་ལེགས་པོར་མཛད་
ཟིན་པ་ནས་དེ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་འབུལ་ཚོའི་འདུར་ཞུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གསལ་བཤད་མཛད།

༥. ཤོག་བྱ་བཅོ་གྲའི་འཕུལ་ཁང་སྟོར།

དགེ་ལེན་ཕུག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་དེད་རའི་ཀྱུ་ཁབ་ཏུ་ཤོག་བྱའི་བཅོ་གྲའི་འཕུལ་ཁང་

ཞིག་བཅུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཤོག་བྱ་བཅོམ་ནིའི་རྒྱ་ནི་ཕོན་ཆེར་འདུག་པས་མ་འོངས་དེད་
རའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕན་ལྗོངས་ཆེ་བ་འོང་ངེས་འདུག་ཚུལ་གྱི་གྲོས་གཞི་འདོན་པ་ལ།

ནགས་ཚལ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་དེ་སྐོར་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་
ཐུགས་བཞེད་གནང་སྟེ་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་གྱི་སྤྱོད་ནས་ར་ཕུན་དང་སུའི་དྲོན་གྲོ་བཤེས་རྒྱ་
གར་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཀྱི་བཅོམ་མཁས་པ་ཁག་ནས་དེད་རའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཤོག་
བུའི་འཕྲུལ་ཁང་བཅུགས་ཐུབ་པ་ཡོད་མེད་བཟླ་གྲིབ་བྱེད་བཅུག་སྟེ་དེ་ལྷགས་ཀྱི་ལས་
རིམ་ཡང་བཅོས་གྲུབ་པ་ལགས་རུང་དེད་རང་ལ་ཤོག་བུའི་རྒྱ་མང་དུ་ཡོད་རུང་ད་ལྟ་བཅོ་
གྲུལ་ལང་བའི་སྐོག་ཤུགས་དང་བཅོ་གྲུ་བཅུགས་རྒྱའི་མ་དངུལ་བཅོ་གྲུའི་ལས་ཤེས་པའི་
མི་སྣ་སོགས་ཀྱིས་མ་ལྷང་བ་ལས་ལུས་པ་ཡིན་འོན་ཀྱང་ཤོག་བུའི་བཅོ་གྲུ་དེ་ཉིད་གང་བས་
གལ་ཆེ་བར་སོང་བ་ལས་རྗེས་སོར་སྐོག་ཤུགས་ཀྱིས་ལང་ཞིང་ལས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དེད་
རའི་མི་དེ་འང་སྤྱད་བ་བྱས་ཏེ་འདིར་འབྱོར་བ་ནས་བཅོ་གྲུ་འདི་བཞིན་ངེས་པར་
འཇུགས་རྒྱའི་ཐུགས་བཞེད་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་པའི་གསལ་བཤད་ཞུས།

༡༠. ཚལ་ལུམ་དང་ཀོང་ཅེའི་འཕྲུལ་ཁང་སྐོར།

དགེ་ལེགས་ཤུག་གི་སྤྱི་མི་ནས་སྟོ་མཆ་མས་ཁོངས་སུ་ཚལ་ལུམ་དང་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་ཆེ་བར་
འཐོན་ཐུས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲུལ་ཁང་དེ་འཇུགས་ཐུབ་ན་ཤིང་འབྲས་
དེ་དག་ཆུད་བོས་མི་འགྲོ་བའི་ཕན་ཐབས་ཆེ་ངེས་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ལ།

བརྟན་རྒྱས་འཕྲུལ་ལས་དང་ས་གཏོར་མདོ་ཆེན་ནས་མ་གཞི་ད་བར་ཤིང་འབྲས་
དེ་རིགས་འབྲུག་གཞུང་ཕྱིར་བཅོང་ལས་ཁུངས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཅོང་རྒྱའི་གྲབས་གྲིགས་
རྒྱ་ཆེ་བར་མཛད་བཞིན་ཡོད་དེ་མ་ཟད་བསམ་ཅེའི་ཤིང་འབྲས་ཁུ་བ་བཅོ་འཕྲུལ་ཁང་དུ་
ཡང་ཤིང་འབྲས་དེ་དག་ལེན་ཐུས་ཡོད་པ་སྟེ་ད་རུང་དེ་མིན་པའི་འཕྲུལ་ཁང་ཐབས་ཤིག་

ལོགས་སུ་བཅུགས་དགོས་ན་ འཕྲུལ་ཁང་དེ་དག་ནས་འཐོན་པའི་ཅ་དངོས་ རྣམས་ སྤེར་
 བཅོང་ཐུབ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱང་ སྔོན་ནས་ལེགས་པོར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དགོས་པ་
 འདུག་གང་ལྟར་ཡང་དང་པ་རང་ ཤིང་འབྲས་དེ་དག་ཆུད་ཆོས་མི་འགྲོ་བར་ལེགས་པོར་
 བཞག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ སྤུན་སྦྱང་དང་རང་ལམ་དུ་བསལ་མཛོད་རེ་རེ་དང་ དགེ་ལེགས་
 སྤུག་ཏུ་བསལ་མཛོད་གཉིས་ དེ་ཁར་རང་ལམ་དུ་ཆུ་ལ་ལྷམ་ཁུ་བ་བཏོན་རྒྱུའི་འཕྲུལ་ཁང་
 ཞིག་བཅས་འཇུགས་རྒྱུ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ནས་ གྲོགས་རམ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་བསྟན་
 ལས་བསྐྱལ་དེ་དག་བཅུམས་པ་ནས་ དེ་དག་གིས་པན་འབྲས་ཆེ་བར་འཐོན་ཐུབ་པ་ཞིག་
 འབྱུང་ཆོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ འཕྲུལ་ཁང་གཞན་མ་རེ་ཡང་འཇུགས་རྒྱུའི་འོས་འབབ་བརྟ་
 རྒྱ་ཡིན་ཆུ་ལ་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་མཛོད།

༡༡. འབྲུག་གི་གནམ་གུའི་སྒོར།

ཆོང་པའི་སྤྱི་མི་ནས་ གཞུང་དང་མི་སེར་གཉིས་ཀྱི་པན་ཐབས་དང་ ལྷག་པར་ཆོང་གི་ལས་
 དོན་ལ་ བྱ་སྐབས་བདེ་བའི་དོན་ལ་ གནམ་གུ་འཇུགས་རྒྱུ་ཚོགས་འདུ་ནས་ སྤར་ནས་
 གྲོས་ཐག་ཆོད་སོང་བ་ལགས་ཀྱང་ ད་དུང་གནམ་གུ་འབབ་རྒྱ་མི་འདུག་པས་ གནམ་གུ་
 འབབ་འགོ་ནམ་ལས་འཇུགས་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་འདྲི་བ་དང་ ཐུག་སྦྱད་མང་ གང་
 ཉེགས་དང་ དར་དཀར་ལ་བཅས་པའི་མི་སེར་ནས་ གནམ་གུ་འཇུན་པ་ནས་ དེའི་དབང་
 ཆོད་སོགས་ འབྲུག་གཞུང་གི་ཕྱག་ལ་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའི་འདྲི་བ་བྱུང་བ་ལ།

མང་འ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འེ་ཞབས་ནས་ ཆོན་འདུར་བཀའ་རྒྱ་གནང་དོན་ གནམ་
 གུ་འཇུགས་རྒྱ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ གང་བས་གལ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟན་ མི་སེར་
 ཆོས་ཀྱང་ ཡང་ཡང་ནན་བསྐྱར་ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་ ཆོགས་འདུ་ནས་ཀྱང་ སྤར་ནས་
 གནམ་གུ་འཇུན་རྒྱུ་ གྲོས་ཐག་ཆོད་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ གཞུང་ནས་ཀྱང་རེས་པར་

དུ་འཇུག་ཅིས་ཡོད་པ་ལགས་ཤིང་དེ་མཚུངས་སྐྱེ་གར་གཞུང་ནས་ཀྱང་གནམ་གྲུ་འཇུགས་
 རྒྱུ་འདྲི་དོན་ལ་གྲོལ་རམ་གྱིད་རྒྱུ་ལ་བཟེད་དེ་འཇུགས་ཆོག་ཆོག་ཞིག་རང་སོང་ཡོད་རུང་
 གལ་ཆེ་བ་གནམ་གྲུ་འཇུགས་ཐང་གི་སྐོར་ལ་བྱ་སྐབས་བདེ་དང་མ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིག་
 ཡོད་པ་དེ་སྐོར་ཡང་བསྐྱར་སྐྱེ་གར་གཞུང་དང་གསུང་གོས་ཐེབས་ཤིག་གནང་དགོས་ཡོད་
 པ་གསུང་གོས་དེ་ནི་གང་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རང་ཡིན་པ་ལས་འདི་ལོ་དགུན་དུས་ཞབས་
 རང་ཉིད་སྐྱེ་གར་དུ་འཇུགས་ཅོམ་ཆེ་བས་བསྐྱར་གནང་སྐྱེ་ཡིན་པ་དེ་དུས་སྐྱེ་གར་གཞུང་
 དང་གསུང་གོས་ལེགས་པོར་རང་གནང་སྐྱེ་ཡིན་ཅིང་རང་ལ་གནམ་གྲུ་འཇུགས་པ་ལ་
 ཁོང་སྐྱེ་གར་གཞུང་ལ་གཞོད་པ་ནི་མེད་ཅིང་རང་ལ་ཕན་པ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
 སྐྱེ་གར་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆ་རོལ་མེད་པ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་སྐྱེ་མ་པའི་རེ་བ་ཡོད་
 ཅིས་བཀའ་སྐྱེ་གནང་ཡོད།

༡༢. བཟའ་སྦྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐོར།

དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་བཟའ་སྦྱོད་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་སློན་པོའི་ལས་ཁུངས་
 གང་གི་ཁོངས་གཏོགས་གྱེད་དེ་ཡང་མིན་པར་རང་དབང་ཅན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་གྱེད་
 དེ་ལོགས་སུ་བཞག་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས་བྱུང་བ་ལ།

བཟའ་སྦྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་ལས་ཆ་བ་ནས་ཞུས་གསལ་ད་ལྟ་བཟའ་སྦྱོད་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་དོན་ནམས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་དྲག་གམ་ལས་རིམ་བཅོས་ཏེ་གཞུང་ནས་
 བརྟག་དཔྱད་གྱེད་རང་ཡོད་ན་བཟའ་སྦྱོད་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་ལས་ཁུངས་རང་དབང་ཅན་
 མ་གྱེད་དེ་ལོགས་སུ་བཞག་ན་དྲག་གམ་མི་དྲག་གི་འོས་འབབ་གང་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐབས་
 ཉམས་ཞིབ་མཛད་དེ་ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་སྐྱེ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་མཛད།

༡༢. རྫོང་ཁག་སོ་སོར་བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ཁང་།

སྤྱང་ས་ཐང་རྟ་ལོག་ཚུ་སྤྱགས་ཀྱི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་མི་མང་གི་ཕན་ཐབས་སུ་རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ཚོང་ཁང་ནང་བཟའ་བརྟུང་ལ་སོགས་པའི་མི་མང་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚང་བཅོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ལུགས་དང་ཤར་ཀ་གཞི་ཉི་གཞོང་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ས་གནས་དེ་གའི་མི་སེར་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་བདེ་སྟབས་སུ་ཚུ་འཛོམས་སར་བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་གསར་འཛུགས་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་བྱུང་བ་ལ།

བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་ལས་ཚབ་ནས་ཞུས་གསལ་ད་ལྟ་རྫོང་ཁག་སོ་སོར་ཡོད་པའི་བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ཡན་ལག་ནམས་སུ་མི་མང་སྤྱིར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་གང་འཛོམས་བཅོང་རྒྱར་བཞག་ཡོད་དེ་ཡིན་རུང་རྫོང་ཁག་གང་དང་གང་གི་མི་སེར་ལ་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་གང་དང་གང་མཁོ་མ་ཤེས་པར་ལས་ཁུངས་ནས་བྱུང་སྟབས་བདེ་བ་མ་བྱུང་བས་དེ་ནི་ཁོང་རང་ས་གནས་ཀྱི་མི་སེར་སོ་སོར་དངོས་པོ་གང་མཁོའི་ཞུ་ཆོག་རྫོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ཚུང་ནང་ཕྱལ་ཏེ་རྫོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ཚུང་བརྒྱད་དེ་བཟའ་སྲོད་ལས་ཁུངས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་ཆོ་བཟའ་སྲོད་ལས་ཁུངས་ནས་ཅི་ཐུབ་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱའི་མཛོ་བསམ་ཡོད་པ་མ་ཟད་།

ཚུ་འཛོམས་སར་བཟའ་སྲོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས་ཚུ་ལ་གསལ་བ་དེ་ཡི་ཐད་བཟའ་སྲོད་མཉམ་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ནས་རྫོང་ཁག་རེ་བཟའ་སྲོད་ལས་ཁུངས་རེ་བཞག་སྟེ་ཡོད་པ་བཞིན་རྫོང་ཁག་རེའི་བཟའ་སྲོད་ལས་ཁུངས་དེ་ལས་ཡན་ལག་ཇི་ཅམ་རེ་སོ་སོར་དབྱེས་ཏེ་བཞག་དགོས་པ་བྱུང་རུང་དེ་ནི་རྫོང་ཁག་རང་སའི་རྫོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་ཚུང་ནས་འོས་འབབ་བལྟས་ཏེ་ཐག་བཅད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཁ་བྲམ་སྟེ་བཞག་པའི་སྟེ་ཆོན་ཡན་ལག་ནམས་ཀྱི་ཚོང་རྒྱུ་མི་དེ་ཡང་

མི་སེར་ནས་འཐོན་ཆེ་ མི་སེར་ཁོང་རང་ལ་རྒྱབ་བཅུག་རྒྱ་ཡིན་བསྟན་ ཆོང་ཁང་དེ་ནང་
 དགོས་པའི་ཅ་ཆ་ས་ རྣམས་ བཟའ་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ནས་བཏོན་ཏེ་སྤྱོད་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་ཟད་
 གོང་ཐང་མཐོང་མའ་སོགས་ཀྱང་ལས་ཁུངས་ནས་བཏགས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་ ཆོང་བཙོང་མི་
 དེ་ལ་ཁོ་སང་འཐུས་བརྒྱ་རེ་ལས་ ཏི་རུབ་³ ནས་ ⁴ བར་འོས་འབབ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱོད་རྒྱ་
 བཅས་བྱེད་ན་ མི་སེར་ལ་བྱ་སྤྲོས་བདེ་བ་དང་ གཞུང་ལ་ཡང་སྐྱུ་གྱུང་མེད་པ་ཞིག་ འོང་
 རེས་འདུག་སྟུང་སྟེ་ འཆར་གཞི་ལྡ་པ་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ ལས་རིམ་དེ་ལྟར་བཀམ་རྒྱ་ཡིན་
 ཚུ་ལ་ཞུས་བྱུང་བ་ལ་ ཆོགས་འདུ་ནས་ཀྱང་ལས་ཁུངས་ནས་ ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་བྱེད་པས་
 འཐུས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༡༥. དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་བྱེད་(གེ་རེ་པ) རྩེ་ཆ་ན།

བསམ་ཅི་འོ་མི་སེར་ནས་ མང་འ་བདག་རེ་ན་པོ་ཆེ་འོ་དགོངས་པ་དང་ གཞུང་གི་སྤྱོད་བྱས་
 དང་འབྲེལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་མགོ་རང་འདྲོངས་བཟོ་ཐབས་པའི་ཐབས་སུ་ ལམ་སེལ་
 སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་སྟེ་ཀྱི་དོན་ལ་ དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་
 ནང་ལས་བྱེད་རྩེ་ཆ་ན་(གེ་རེ་པ) ཞིག་ཕྱེ་སྟེ་ བཞག་ན་དྲག་རེས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་འདོན་པ་ལ།

བསྟན་སྐད་དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་སྤྱོད་ལས་ཞུས་གསལ་ རྒྱལ་ཁབ་རང་མགོ་
 རང་འདྲོངས་བཟོ་རྒྱུ་འོ་གཞུང་གི་སྤྱོད་བྱས་དང་བསྟན་ཏེ་ ད་རེས་མི་མང་ནས་ཀྱང་ གྲོས་
 གཞི་འདོན་པ་ལྟར་ དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་ནས་ཀྱང་ སྤར་ནས་ད་བར་དུ་འང་ གཞུང་
 གཡོག་ཁག་ཆེ་བ་རེ་འཐོན་སྐབས་ གཞུང་གི་བཀའ་གང་གནང་ཕྱག་སྤྱད་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་
 མ་ཟད་ ད་དུང་ཅི་ཚུགས་ཕྱག་སྤྱད་ཞུ་ཅིས་ཡོད་ ལས་བྱེད་རྩེ་ཆ་ན་ལོའ་སུ་ཕྱེ་རྒྱུ་འོ་ཐད་དེ་ལྟའི་
 དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་ནང་ དམག་མིའི་གྲངས་འབོར་ཉུང་ཞིང་ ཡོད་མི་ རྣམས་སོ་སོའི་
 ལས་འགན་རྩིས་པོར་ཡོད་མི་རྒྱང་པོ་མ་གཏོགས་མེད་ དམག་གསར་བཀུག་སྟེ་རྩེ་ཆ་ན་སོ་

སོར་ལོགས་སུ་བཅོས་རུང་དེ་ནང་མ་དངུལ་གྱིས་ལྡང་མེན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ཚགས་སུ་
ཚུད་ཅེས་པ་ཞིག་མི་འོང་བར་འདུག་པས་གང་ལྟར་གཙོ་བོ་གཞུང་གིས་བཀའ་གང་
གནང་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་ཅེས་ཡོད་ཞུས་པ་ལ།

མངའ་བདག་པུན་པོ་ཆེ་འཇམ་མགས་ནས་(གྲུ་རིའི) ལམ་བདག་འཛིན་འཐབ་རྒྱུ་འི་
ལས་འགན་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་སྡེ་ཚན་(པི་དྲབ་ལུ་དྲི) ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ལས་
ཁུངས་དེ་ནས་ད་ལྟ་ཡང་བྱེད་ཐུས་ཡོད་པས་མ་འཐུས་པ་མི་འདུག་སྟེ་ལམ་སེལ་རྒྱུ་འི་ཐད་
ད་བར་དུ་འང་དེ་དཔེ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཁག་ཆེ་བའི་ལས་གཡོག་རེ་འཐོན་སྐབས་ནི་ལམ་
ཙམ་མ་ཟད་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སོགས་ལས་གཡོག་ཅི་ཞིག་གང་ལ་ཡང་དྲག་པོའི་ལས་
ཁུངས་ནས་ཅི་དྲག་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པས་ད་ནས་པར་ཡང་(གྲུ་རིའི) ལམ་སེལ་
རྒྱལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཁག་ཆེ་བའི་ལས་འཐོན་ཏེ་གཞུང་ནས་དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་
སུ་བཀའ་གནང་ན་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་མ་ཐུབ་པ་མི་འོང་ཞེས་པའི་བཀའ་རྒྱ་སྟུག་།

༡༥. མགར་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲག་པོའི་དོས་གྲུ།

སྤྱངས་ཐང་འཛོམ་མ་གླིང་གྲུ་ཤེལ་ང་སྤྱུ་མ་བཅས་ཀྱི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་མགར་ས་ཕྱོགས་
ཀྱི་དྲག་པོའི་དོས་སྒོར་མི་སེར་ལ་ཕོག་པའི་དུས་སུ་མི་སེར་སུ་ཞིག་དལ་ཁོམ་མ་བྱུང་སྐབས་
དྲག་པོའི་ཁོང་རའི་འཁལ་ཏུ་ལ་བཀལ་ཏེ་དོས་སྒྲུལ་རུང་དེའི་དོས་གྲུ་མི་སེར་ལས་ལེན་
ཐུས་འདུག་པས་དོས་གྲུ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཅེས་པའི་གསལ་ཞུས་བྱུང་རུང་།

དེ་དོན་ཚོགས་འདུས་གྲོས་སྒྲེང་སྐབས་དོས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་དམག་མིའི་དོས་གྲུ་མིན་
པར་ལས་ཁུངས་གཞན་གྱི་དོས་ཡིན་འདུག་པ་བཞིན་དེ་སྐབས་དོས་སྒོར་ཕོག་པའི་དགྲ་
གསུམ་པོས་ཁོང་རང་དལ་ཁོམ་མ་བྱུང་བར་དྲག་པོའི་འཁལ་ཏུ་དོས་གྲུ་ཁར་ལས་མི་
འཚོ་ལ་ཏེ་དོས་གྲུ་ཁོང་རང་ཚོས་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་དྲག་པོའི་མི་རིགས་ནས་དབང་

བཅོད་གིས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ ཚོགས་འདུན་ས་གསལ་ཏོགས་བྱང་བར་བཏེན་ ལོ་རྒྱུས་
 དེ་ནི་སྤུན་བྱ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ ཚོགས་འདུར་ཞུ་བའི་འོས་འབབ་ཀྱང་མི་འདུག་
 བསྟན་ ཕྱིན་ཆད་དེ་འདུའི་ཏོགས་འཛིན་རེ་འབྱུང་རུང་ དེ་དག་ས་གནས་ཀྱི་ཚོང་བདག་
 དང་དྲག་པོའི་ལས་ཁུངས་སྟེ་བར་ཞུ་དགོས་པ་དང་ དེ་ནས་བསམ་པ་ཚོགས་པ་མ་བྱུང་རུང་
 རྒྱུད་སྤྲུག་སྟོན་པོའི་ལས་ཁུངས་ནང་ཞུ་དགོས་པར་མཛད།

༡༤. མི་ཁུངས་འདོགས་ལུགས་ཀྱི་བྲིམས་ཡིག།

ཤར་དགའ་སེང་ཚོ་འོག་དང་དར་དཀར་ སང་ཡུལ་དང་སྤང་ལྷོང་ དགའ་སེང་ཚོ་གོང་
 དང་ ནས་རྩེ་ཐང་ཚོ་ ཀ་གཞི་དང་ཉི་གཞོང་ཁའི་མི་སེར་བཅས་ནས་ ཚོགས་ཐངས་^{༥༢}
 པའི་སྐབས་ མི་ཁུངས་འདོགས་ལུགས་ཀྱི་བྲིམས་ཡིག་དེ་ལ་ སློ་གྲོས་ཚོགས་སྡེ་ནས་ ཞིབ་
 དཔྱད་ཀྱིས་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཏེ་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་སུ་ཕུལ་བ་ནས་ ད་རེས་ཀྱི་
 ཚོགས་འདུར་ཞུ་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཚུད་པ་དེ་ལས་བཅུམས་ཏེ་ མི་སེར་ཐོབ་ཐང་བཅི་
 ལུགས་ཀྱི་འདྲི་བ་འགོད་པ་ལ།

སློ་གྲོས་ཚོགས་སྡེའི་ཁོངས་ནས་ གཞུང་བཀའ་སྟོན་གྱིས་ཞུ་གསལ་ ཚོགས་འདུ་
 སྡེ་མའི་ནང་མི་ཁུངས་འདོགས་ལུགས་ཀྱི་བྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཏེ་ ད་རེས་ཀྱི་
 ཚོགས་འདུར་སྟན་འབུལ་ཞུ་དགོས་པར་ཡོད་རུང་ སློ་གྲོས་ཚོགས་སྡེ་ནས་ ཚོང་ཁག་སོ་སོར་
 ཞིབ་དཔྱད་རྒྱབ་མཚར་བར་ ད་ལྟ་ལྟན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་སུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
 ཡོད་པས་ རྩེ་སོར་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་པ་ནས་ བྲིམས་ཡིག་འདི་བཞིན་བསྐྱར་དུ་བཅོས་ཏེ་
 ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་སུ་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ རྩེ་སོར་ཚོགས་འདུར་སྟན་འབུལ་ཞུ་
 རྒྱ་ཡིན་བསྟན་ རུང་བ་དང་མ་རུང་བའི་གནད་གང་མཆི་ས་དེ་སྐབས་ གསུང་གྲོས་གནང་
 བ་ འཐུས་ངེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བཤད་ཞུས།

༡༢. ལས་གཡོག་པའི་རྒྱ་ལྗོངས་འཕུལ་གྲུབ་ལྟན་ལུགས།

བྱ་རྒྱུ་ལྟན་ལུགས་ལྟར་མེས་པོ་སྤྱི་མི་ནས་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སར་ནད་གཞི་བཏབ་སྟེ་སྤོང་སྤོང་རམ་ཡུལ་ཁར་འབྱོར་བ་ནས་ཤི་རྒྱུ་བྱུང་རིགས་ལ་གསོལ་རས་ཐོབ་ལམ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཚུལ་དང་སེབ་སྤྱི་མི་ནས་སྤོལ་མའི་ཆོཏ་འདྲར་ལས་པར་ཤི་རྒྱུ་དང་དབང་པོར་ཐོ་ཤིག་པའི་རིགས་ལ་རྒྱ་ལྗོངས་ཐོབ་ལམ་གྱི་ཟེན་བྱས་ལེན་བཅས་མཛད་དེ་བྱིས་སྤྱི་བྱ་རྒྱུ་སྤྱི་ཐུགས་ཐག་ཆོད་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དེས་འཕུལ་དུ་བྱ་རྒྱུ་གནང་དགོས་པར་ཞུས་བྱུང་བ་ལ།

སྤྱི་གྲོས་ཆོགས་སྤེའི་ཁོང་ས་ནས་གཞུང་བཀའ་སྤོལ་གྱིས་གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་སྤར་ཆོགས་འདྲར་བྱ་རྒྱུ་པའི་ཟེན་བྱས་དེ་ཉིད་སྤར་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས་ནས་ཆུ་ཁ་སྤྱི་གྲོས་མའི་ལས་དོན་ཆེད་དུ་བཅུ་པ་ཞིག་ཡིན་འདྲི་གཏུང་བྱིས་ལེག་དེ་ཉིད་རེད་པའི་རྫོང་ཁག་ནམས་སྤྱི་ཁར་གནས་དགོས་པར་སོང་སྤྱི་ཐུགས་བྱིས་ལེག་དེ་ལ་རེད་པའི་བྱིས་ལེག་ཞུས་དང་མཐུན་པ་དང་མ་མཐུན་པའི་གནད་རེ་ཆུད་འདྲི་གཏུང་པ་ལས་དེ་ལྟགས་བསྐྱར་དུ་ལེགས་བཅས་བྱེད་དེ་ད་ལྟོ་གཞུང་ལ་སྤོལ་ཞུ་མ་ཐུབ་པར་ཡོད་པས་དེ་སྤྱི་ཐུགས་ལས་སར་ནད་གཞི་བཏབ་སྟེ་བྱིས་དུ་འབྱོར་ནས་ཤི་རྒྱུ་བྱུང་བའི་རིགས་ལ་ཡང་རྒྱ་ལྗོངས་ཐོབ་ལམ་ཡོད་མེད་སྟེ་གཏུང་བ་ཉེ་གས་ཤིང་དཔྱད་དེ་བཟོས་ནས་ཆོགས་འདྲུ་རྒྱུ་མར་སྤོལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་བྱིས་ལེག་གསར་པ་མ་སྤེལ་ཚུན་སྤར་ཆོཏ་འདྲར་བྱ་རྒྱུ་པའི་དོན་ཆེན་དང་འབྲིལ་ཏེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་པ་བཅས་ལ་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༡༣. བདེན་མེད་ཀྱི་ཞུ་ཆོག་ཕུལ་བའི་ཉེས་བྱེད་སྤྱི་ཐུགས་སྒྲོར།

དགའ་སང་ཆོ་གོང་ནས་རྒྱུ་ཐེད་ཆོ་སྤྱི་མི་དང་དགའ་སང་ཆོ་འོག་དར་དཀར་མེ་སེར་སྤྱི་མི་ནས་དམངས་དང་སྤོལ་པ་སོ་སོའི་བར་དུ་བདེན་མེད་སྤར་དྲེགས་ཀྱི་ཞུ་ཆོག་ཡང་

ཡང་ཕུལ་མི་ལ་ ཉེས་བྲིམས་ཤིག་ལོགས་སུ་བཟོ་དགོས་པར་ཞུས་རུང་ བྲིམས་ཁང་གོང་
མའི་སྐྱེའོ་བ་ནས་ བདེན་མེད་ཕུང་དྲེད་གསུམ་གྱི་བྲིམས་འགལ་བྱེད་མི་ རྣམས་ལ་ གནད་ཆེ་
ཆུང་དང་བསྟན་པའི་ཉེས་བྲིམས་ འབྲུག་གི་བྲིམས་གཞུང་དང་བཀའ་དྲོན་སོགས་སུ་ཆང་
བར་ཡོད་ལྷགས་ཞུས་བྱུང་བར་བརྟེན།

ཚོགས་འདུ་ནས་ཀྱང་ རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་གི་བར་དུ་ཕུང་དྲེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
བྱེད་མི་ལ་ནི་ཉེས་བྲིམས་དེས་པར་སོག་ཅིང་ དེ་མིན་བྲིམས་ལྷགས་ཉེ་མ་གོ་བའི་མི་རིགས་
ལ་ནི་གནད་དང་བསྟན་ཏེ་ ཉེས་བྲིམས་དགོངས་ཡངས་བཞག་དགོས་པའི་གནད་དེ་ཡང་
འཐོན་དེས་འདུག་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ བདེན་མེད་ཞུ་ཆོག་ཕུལ་བའི་ཉེས་བྲིམས་ སྤར་ཡོད་
བྲིམས་ཀྱིས་འཕུས་པར་འདུག་བསྟན་ དེ་དེས་ལོ་སུ་བཙམ་མི་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༡༩. དམིགས་བསལ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི།

ཚོགས་འདུ་འི་ནང་དུ་ སིབ་སུ་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ དམིགས་བསལ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་
མིའི་གལ་དུ་སློ་གྲོས་ཚོལ་སྤྱོད་འཕུས་དཔོན་ཆ་མཉམ་ཚུད་པ་ཞིག་མཛད་ན་ དྲག་ཚུ་ལ་གྱི་
གྲོས་གཞི་ཞུས་པ་ལ།

དམིགས་བསལ་ལྟན་ཚོགས་ཁོངས་ནས་ ཕྱི་འབྲེལ་སློན་པོས་ཞུས་དོན་ སློ་གྲོས་ཚོགས་
སྤྱིའི་འཕུས་དཔོན་ རྣམས་ཀྱང་ ཁོང་རའི་ལས་འགན་གང་བས་སྤྱི་བའི་ཁར་ འདྲེ་གར་
རྒྱལ་ས་ཡིན་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ལས་དོན་མ་འདྲ་བ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་ཆུང་ཉ་
ཅང་མང་བ་ལས་ སློ་གྲོས་ཚོགས་སྤྱིའི་འཕུས་དཔོན་ རྣམས་ ཚོལ་ཆུང་དེ་དག་ནང་ རེ་
གཉིས་རེ་བྱེད་དེ་ཁ་བཟུམ་སྟེ་ཚོགས་དགོས་ཐུག་པ་ལས་ དམིགས་བསལ་ལྟན་ཚོགས་ནང་
སློ་གྲོས་ཚོགས་སྤྱིའི་གཙོ་འཛིན་ དྲག་ཤོས་བཀའ་སློན་དང་ རྟོ་མཆོ་མས་མི་སེར་སྐྱེའོ་བ་
དྲག་ཤོས་ཕྱ་ལད་གུ་རུང་གཉིས་མ་གཏོགས་གཏོང་ཐུབ་མ་བྱུང་བས་ ད་ནས་ཕར་དེ་ལས་

ལྷག་སྟེ་ཆ་མཉམ་གཏོང་དགོས་ན་ སློ་གྲོས་ཚོགས་སྡེ་ལ་བྱ་སྤྲོད་ལ་མ་བདེ་བ་འཐོན་པའི་ས་
འདུག་པས་ དེ་བས་ད་ལྟ་མི་བཞིན་བཞག་པས་ མ་འབྲས་པ་མི་འདུག་སྟུང་པ་ཡོད་ཅིས་
པའི་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་ལ་ ཚོགས་འདུན་གྱི་ དམིགས་བསལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
འབྲས་མི་ ད་སྟེ་ལྟར་ རང་འཇུག་བཞག་པས་འབྲས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༢༠. རྟོག་པོ་དང་གཞུང་གཡོག་པ་སྡེ་ཚན་དམའ་རིམ་གྱི་ཕན་ཐབས།

སེམས་སྤྱོད་མི་སེམས་སྤྱོད་མི་ནས་ མི་སེམས་ནས་བཏོན་པའི་འབྲས་དཔོན་རྣམས་ ཞི་བའི་བཅའ་
བྲིམས་དང་འབྲེལ་བ་དང་ ཡུལ་ཁག་སོ་སོའི་རྟོག་སྤྱོད་རྣམས་ཞི་བའི་གཞུང་གཡོག་པའི་
བཅའ་བྲིམས་དང་ འབྲེལ་མ་དགོས་པའི་གནད་དོན་གང་ཡིན་སྟོར་གྱི་འདྲི་བ་དང་ ད་ག་
པའི་མི་སེམས་སྤྱོད་མི་ནས་ གཞུང་གི་ཞབས་ཏོག་ཡུན་རིང་རྒྱབ་པའི་རྟོག་པོའི་རིགས་ལ་
ཐུགས་བརྩེའི་གསོལ་རས་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཟོ་དགོས་ཚུལ་དང་ དགེ་ལེགས་ཕྲག་གི་མི་
སེམས་སྤྱོད་མི་ནས་ གཞུང་གཡོག་པ་སྡེ་ཚན་དམའ་རིམ་རྣམས་ལ་ དངུལ་པོ་འཐོབ་ལམ་སོགས་
ལ་ གཞུང་ནས་གང་དྲག་གི་ཐུགས་བཞེད་གནང་དགོས་པར་ཞུ་བ་ལ།

དམིགས་བསལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ གྲུང་ཆེ་རྒྱུ་ཅིས་ལ་ལོ་བ་ནས་ཞུས་
གསལ་ རྟོག་སྤྱོད་རྣམས་ ཞི་བའི་བཅའ་བྲིམས་དང་འབྲེལ་འོས་ཡོད་མེད་ རྟོག་པོ་རྣམས་
ལ་ཐུགས་བརྩེ་གསོལ་རས་སོགས་ ཐོབ་འོས་ཡོད་མེད་གང་ཡང་ མངའ་བདག་རིན་པོ་
ཆེ་འི་དབུ་འབྲེད་འོག་ དམིགས་བསལ་ལྷན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་ འོགས་སུ་
བཅུགས་ཏེ་ཡོད་པ་ དེ་ནས་འོས་འབབ་གཟིགས་ཏེ་ བཏྲག་ཞིབ་མཛད་པ་ནས་ ཚོགས་འདུ་
རྩིས་མར་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་དམའ་རིམ་གཞུང་གཡོག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ རྒྱུད་སྤྲུག་ཡོད་པ་ གཞུང་
གིས་ལྟར་ནས་མཁྱེན་ཏེ་ ཁོང་ཚོར་ཕན་ཐབས་གང་བཟོ་བ་དྲག་གམ་དེའི་བཀའ་མོལ་

གནང་ཆེད་ཞལ་འཛོམས་ཡང་ཐངས་ཁ་ཤས་གནང་ཡོད་པས་ད་ནས་རིང་མིན་སྒྲ་ཤས་
རྗེས་ནས་ཐུགས་ཐག་ཆོད་ཐུབ་པ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གསལ་ཞུས་དང་
ཤོད་སྤྱིའི་ཐུགས་བཅེའི་གསོལ་རས་སྒོར་ཚོགས་འདུར་གྲོས་གྲུང་སྐབས་ཤོད་སྤྱི་ནམས་
ལོ་^{༡༠-༡༢} གྲོད་དགོས་པའི་བྲིམས་ལུགས་གང་ཡང་མེད་ཅིང་གཞུང་གི་སྤྱད་བྱས་ནང་ཡང་
ལོ་གསུམ་རེའི་བར་ཐངས་རེ་སོར་དགོས་པ་ཡིན་བསྟན་དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་གྲོད་དགོས་མེད་
པ་ལས་ཐུགས་བཅེའི་གསོལ་རས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བདགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མེད་རུང་གང་ལྟར་
ཡང་ཚོགས་འདུ་ནས་དེ་ལུགས་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བས་ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་དམིགས་བསལ་
ལྟན་ཚོགས་ནས་འོས་འབབ་གཞིགས་ཏེ་མཛད་པས་འཐུས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༢༡. གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་བར་སྟོར་བཏང་དང་མ་བཏང་བའི་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་ཙུང་གཞི།

བཟ་ཤིས་སྒང་རྟེན་མེས་སྤྱི་མི་དང་འཁན་འབྲོག་སྒང་གི་མེས་སྤྱི་མི་ནས་ཚོལ་ཐངས་
ལ་^༢ པར་གྲོས་གཞི་བྱུང་དོན་ལྟར་གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་བར་སྟོར་བཏང་དང་མ་བཏང་གི་ཞིབ་
དཔྱད་སྐབས་ཉེས་པ་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཉེས་བྲིམས་གང་བཀལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་འདུར་ཞུ་
དགོས་པར་བྱུང་བ་ལ།

སྤྱི་གོས་ཚོལ་སྤྱོད་ཞིབ་དཔྱད་ལྟན་ཁང་ནས་གཞུང་བཀའ་སྲོན་གྱིས་ཚོགས་ཐངས་
ལ་^༢ པའི་དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་བར་སྟོར་བཏང་དང་མ་བཏང་གི་ཞིབ་
དཔྱད་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོལ་འདུར་ཞུ་མི་དང་ཙ་བོ་གཞན་གྱི་བར་ཅོད་གཞིར་
བྱུར་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་སོགས་ཁ་གསལ་ཞུས་པ་ལ་ཚོགས་འདུ་ནས་ཙུང་གཞི་དེ་
ཉིད་སྤྱི་གོས་ཚོལ་སྤྱོད་ནས་བྲིམས་ཁང་གོང་མར་གཏོང་སྟེ་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཙུང་གཞི་དེ་བཞུགས་
དང་ཉེས་བྲིམས་བཀལ་རྒྱ་སོགས་གང་ཡང་བྲིམས་ཁང་གོང་མར་ནས་བྲིམས་གཞུང་དང་
མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པ་བྱེད་དེ་ཙུང་གཞི་དེ་ཉིད་བྲིམས་ཁང་གོང་མར་གཏོང་བྱུང་།

༣༢. རྫོང་གཞིས་ཉམས་གསོའི་ལས་དོན་སྐོར།

ཁྱོད་ས་སྐྱར་སེ་སྤྱོད་པའི་མི་སེར་ནས་ཁྱོད་ས་རྫོང་གི་ཉམས་གསོ་དང་དབང་འདུས་རབ་
དམར་དང་དགའ་སེང་ཚོ་གོང་ནས་རྫོང་ཐེང་ཚོའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་དབང་འདུས་
པོ་བྱང་གི་རྫོང་གཞི་ཉམས་གསོའི་སྐོར་དང་གཡང་ཙུ་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་གཡང་ཙུ་
རྫོང་གི་ཤིང་ལེབ་གཞུང་ནས་གནང་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་འདུས་ཞུས་བྱུང་
བ་ལ།

ཚོའི་འདུས་གོས་སྤྱང་སྐབས་ཁྱོད་ས་རྫོང་ཉམས་གསོའི་སྐོར་ཐུར་ནས་མང་འ་
བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ནས་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དེ་བཟང་དགོས་པར་རྒྱུད་རྒྱུ་སྤྱོད་པོར་
བཀའ་གནང་བ་ཡོད་འདུག་བསྟན་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཁྱོད་ས་དང་དབང་འདུས་པོ་བྱང་
ཉམས་གསོ་དང་གཡང་ཙུ་རྫོང་གི་ཤིང་ལེབ་སོགས་དེ་ལྟར་ཉམས་གསོ་ཞུ་དགོས་པའི་
གནད་གལ་ཆེ་ཆུང་དང་ཐད་གྲོན་གང་གནས་སོགས་མི་རྗེ་རྒྱུད་རྒྱུ་སྤྱོད་པོའི་དབྱེ་འདྲེན་
ཐོག་ཞིབ་དཔྱད་མཐུན་ཕྱོད་ཀྱི་ཐ་ལས་དེ་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲན་ཞུ་སྒྲན་གྱིས་གཞུང་ཚོགས་སུ་ཕུལ་
ཏེ་གཞུང་ནས་ལོ་རེ་རེ་ཇི་ལྟར་མཛད་ཐུབ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་འཆར་གཞིའི་མ་དངུལ་དང་
འབྲེལ་ཏེ་ལས་རིམ་བཅའ་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཉམས་གསོའི་ལས་མི་སོགས་ཀྱང་
ཁྱོད་ས་རྫོང་གཞིས་དེ་ཉིད་ཤར་བྱུགས་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷོ་བ་ཡིན་པ་ལས་ཐུར་
སྤྱོད་ཇི་བཞིན་ཤར་རྒྱུན་བདག་ཡོངས་ནས་ལས་མིར་འཐོན་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་
དུ་དབང་འདུས་པོ་བྱང་རྫོང་གཞིས་ཉམས་གསོའི་ལས་མི་ནི་ཤར་དར་བརྒྱུད་པོའི་མི་སེར་
རང་ནས་ཕྱག་སྤྱད་ཞུ་དགོས་པ་སྟེ་གལ་སྤྱད་ས་གནས་དེ་དག་ཏུ་རྫོང་ཁག་གཞན་གྱི་མི་རེ་
གཞིས་ཆགས་སྤྱོད་མི་ཡོད་ཆེ་དེ་དག་ཀྱང་རྫོང་གཞིས་དེ་ཡི་ལས་མིར་སོག་དང་མི་སོག་མི་
སེར་ནང་ཕན་ཚུན་བསྟན་གྱིས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཐག་བཅད་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༢༣. ཤར་པར་ཡུལ་ཁུང་བདུད་དགོན་པའི་རྣམ་ཐང་།

དབང་འདུས་སོ་བྲང་རབ་དམང་ནས་ ཤར་པར་ཡུལ་ཁུང་བདུད་དགོན་པའི་རྣམ་ཐང་གི་
ཉམས་གསོ་ཞུ་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ ཚོགས་འདུར་ཞུས་པ་ལ་ ཚོགས་ཁང་ནས་རྣམ་ཐང་ཁང་དེ་
ནི་ གཞུང་དབང་རྣམ་ཐང་གི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ གཞུང་དབང་རྣམ་ཐང་དགོན་སྡེའི་
རིགས་ ད་རེས་རྒྱལ་ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབུ་འཛིན་མཛད་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ ཉམས་
གསོའི་ཞབས་ཏོག་ཞུ་ཐུས་ཡོད་པས་ དབང་འདུས་སོ་བྲང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ རིམ་པ་བཞིན་
དུ་མཛད་འོང་བས་ དེ་དོན་ལ་ཞུ་དགོས་པ་རེ་དང་ ལྷན་ཞུ་རེ་ཕུལ་དགོས་པ་ཡོད་རུང་ རྒྱལ་
ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་ར་ཞུ་དགོས་པར་མཛད།

༢༤. རྣམ་ཐང་མགོན་ཁང་གི་ཅིས་ཆད་སྐྱོར།

དགའ་སང་ཚོ་འོག་དང་ ནས་རྩིང་ ཐེད་ཚོའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ རྩིང་ཁག་ཆ་འོག་སོ་
སོའི་རྣམ་ཐང་མགོན་ཁང་གི་ཞིབ་དཔྱད་སྐབས་སུ་ ཅིས་ཆད་འཐོན་ཏེ་དངུལ་ལེན་པའི་
རིགས་ བར་སྐྱོར་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བཅུ་དགོས་ཚུལ་གྱི་གྲོས་གཞི་ ཚོགས་འདུར་
བྱུང་བ་ལ་ ཚོགས་འདུན་ནས་རྣམ་ཐང་མགོན་ཁང་སོ་སོའི་ཞིབ་དཔྱད་སྐབས་ ཅིས་ཆད་ཀྱི་
དངུལ་འབབ་ལེན་པ་ ནམས་ སྤྱི་རྣམ་ཐང་དེ་ནང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཅ་དངོས་རེ་བསྐྱབས་ཏེ་
བཞག་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༢༥. སྤྱི་མཆོས་པའི་ཕྱག་འགྲུ།

དགའ་སང་ཚོ་འོག་དང་ དར་དཀར་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ སྤྱི་མཆོས་པ་ ནམས་ མི་སེར་
གྱི་གསོན་གཤེན་འགྲོ་དོན་ལ་ཞུས་སྐབས་ ཕྱག་འགྲུད་ཕུལ་ཐང་གི་བཅད་ཁྲ་ཞིག་ སྤར་
བཅོས་པ་འདུག་རུང་ དེ་ལ་སྤྱིན་བདག་འབྱོར་པ་ཅན་ཚོས་མ་གནས་པར་ མི་སེར་ཉམས་

ཅུང་ལ་སྐྱོད་སྤྱུག་མ་བཏུབ་པས་ སྤྲུལ་ཡང་བཅད་ཁྲ་གསར་དུ་བཟོ་དགོས་པར་ཞུས་རུང་
 ཚོགས་འདུར་གྲོས་སྒྲེང་སྐབས་ སྤྲུལ་མཆོས་པའི་ཕུག་འགྱུད་སྐོར་ སྤྲུལ་ཚོགས་ཐངས་^{༢༡}
 པའི་དོན་ཚན་^{༡༩} པར་ཡང་བཅད་ཁྲ་བཟོས་འདུག་པ་ཇི་བཞིན་ དེ་བར་སྤྲུལ་དང་ཚོས་པ་
 ཡོངས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་མཛད་པ་མ་གཏོགས་ དེ་ལ་མེ་འོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 གསུང་པ་གང་ཡང་མེ་འདུག་ཅིང་ ཡར་སེང་རྒྱབ་སྤྱོད་སྤྲུལ་མེ་ནི་ སྤྱིན་བདག་མེ་སེར་རང་
 ཉིད་ཚོ་རང་ཡིན་འདུག་བསྟན་ ཚོར་འདུ་ནས་སྤྲུལ་མཆོས་པའི་ཕུག་འགྱུད་ཐད་ གོང་སྒྲོས་
 སྤྲུལ་བཟོས་བཅད་ཁྲ་དེ་ཡིས་འཕུས་པ་བྱེད་དེ་ དེ་སེས་བསྐྱར་དུ་བཅད་ཁྲ་བཟོ་མེད་གོས་པར་
 གྲོས་ཐག་ཚུངས།

༢༤. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཆོམས་སྐོར།

ཐིམ་ཕུག་སྟོད་ཁང་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྲུལ་པའི་མེ་སེར་སྤྱི་མེ་དང་ ཚོང་པ་དམང་གི་སྤྱི་མེ་བཅས་ནས་
 སྤྱི་སྤྱོད་སྤྲུལ་ཁབ་སྤྲུང་སྐྱོབ་ས་ལ་ཉེན་ཁ་མེ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་
 མཆོམས་གཏན་གཏན་བཟོ་རྒྱུ་གང་བས་གཤམ་ཆེ་བར་བཞེན་ རྟོ་སྤྱོད་ས་ཀྱི་ས་མཆོམས་པ་ལ་
 ཆེ་ར་ སྤྲུལ་ནས་བཟོས་གྲུབ་པ་དང་ དེ་དང་འདྲ་བར་བྱང་གི་ས་མཆོམས་ཀྱང་བཅད་རྒྱུར་
 སྤྲུལ་ནས་ཚོགས་འདུར་ཡང་ཡང་གྲོས་ཐག་ཚུངས་པ་ཇི་བཞིན་ དེ་ནི་གཞུང་ནས་ཡུན་
 འགྲུང་ས་མ་ཞོར་བ་ཞིག་མཛད་དགོས་ཚུ་ལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་ལ།

ས་འཇལ་སྤྱི་བྱུང་ནས་ཞུས་དོན་ ས་མཆོམས་བཀལ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ རྒྱལ་ཁབ་སྤྲུང་
 སྐྱོབ་ས་ཀྱི་དོན་ལ་ གང་བས་གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞེན་ རྟོ་སྤྱོད་ས་ས་མཆོམས་ཐད་
 ཚོགས་འདུ་སྤྲུལ་ས་འཇལ་ཁོངས་ནས་ཞུས་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་ དགོ་སྤྱུག་སྤྱོད་ས་ ས་
 མཆོམས་ཅུང་ཟད་སྤྲུང་རྒྱུ་འདི་དོན་ལ་ རྒྱ་གར་གཞུང་དང་ཁ་ལབ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་
 མ་གཏོགས་ གཞན་ནམས་གཏན་འབེབས་གྲུབ་པ་མ་ཟད་ བྱང་གི་ས་མཆོམས་དེ་ཡང་

གཏན་འབེབས་བཀལ་སྤྱོད་ རང་གཞུང་ནས་བྱང་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་དང་
 མཉམ་དུ་གསུང་གོས་གནང་དགོས་པར་ཚོཾ་འདུའི་ནང་དུ་སྤར་ནས་གོས་ཚད་གྲུབ་པ་
 ཡིན་བརྟུན་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གསུང་གོས་གནང་མའི་ཚོགས་ཚུང་ཡང་ལོགས་
 སུ་བཏོན་གྲུབ་པ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་དོན་ལ་གང་ཐུབ་ཀྱི་གོགས་རམ་བྱ་རྒྱུར་
 ཞལ་བཞེས་སྤར་ནས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་དེར་བཏོན་ རང་གཞུང་ནས་བདེ་སྟོབས་ནམ་བདེ་
 བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་དང་བརྟུན་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མཉམ་དུ་དེས་པར་གསུང་
 གོས་གནང་རྒྱ་བྱེད་དེ་སྟོན་ཡོད་ཚུལ་གྱི་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་ལ།

ཚོཾ་འདུ་ནས་ ད་ནས་རང་གཞུང་ནས་བྱང་གི་ས་མཚེས་བཀལ་རྒྱ་དེ་ཉིད་བྱ་
 སྟབས་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཡུན་རིང་བསྐྱུག་མ་དགོས་པ་ཞིག་བྱེད་དེ་ སྤེལ་འདི་
 ཚོགས་འདུའི་གོས་ཚད་ནམས་དང་འབྲེལ་ཏེ་གང་མགྱོགས་འཕྲལ་དུ་གསུང་གོས་
 གནང་དགོས་པར་གོས་ཐག་ཚོད།

༢༧. རྫོང་ཁག་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ས་མཚེས་བཀལ་རྒྱའི་སྐོར།

འཁན་གཞལ་སྐང་པའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ རྫོང་ཁག་པན་ཚུན་གྱི་མི་སེར་ནམས་ ས་ཆ་
 སྟོན་སྟབས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་ས་མཚེས་ ནམས་ སྤར་གྱི་ཁྲམ་རྫོང་དང་
 འབྲེལ་ཏེ་ མགྱོགས་པོར་བཅད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ དགོས་ཚུལ་གྱི་ཞུ་བ་བྱུང་བ་ལ།

ས་འཇལ་སྤྱི་བྱུང་ནས་ཞུས་གསལ་ རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་བར་གྱི་ས་མཚེས་ཁག་
 ལས་ ད་དེས་གཞལ་སྐང་དང་དགེ་ལེགས་སུ་གྲོལ་ཞིང་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚེས་དབྱེ་བ་བྱེ་
 རྒྱ་དེ་ཉིད་ ཅུང་ཟད་མཐུག་བརྟུ་མ་ཐུབ་པར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ རྫོང་ཚོགས་འདུར་གོས་ཐག་
 ཚོད་དོན་བཞིན་ རྫོང་ཁག་པན་ཚུན་གྱི་རྫོང་བདག་དང་སྤྱི་མི་ས་འཇལ་སྤེ་ཚན་བཅས་པ་
 སྟོན་སུག་སྟོན་པོའི་ལས་ཁུངས་སུ་བརྟུན་གོས་ཞུས་ཏེ་ ཐག་བཅད་བྱ་རྒྱ་ཡོད་ལུ་ཞུས་པ་ལ།

ཚོགས་འདུན་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ཁྲོམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་མཛད་དེ་ཐག་བཅད་བྱ་
དགོས་པ་དང་ དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བདེ་དང་མི་བདེ་བའི་གནད་རེ་འཕྲོད་ན་ ཚོགས་འདུན་རྒྱུ་
མར་སྤྲོད་ཞུ་བས་འཕུལ་པར་མཛད།

༢༥. ཞིང་སའི་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད།

སྤྱི་བཙན་ཏོག་སྤྱི་མི་དང་ ཅི་རང་སྤྱི་མི་ནས་ ས་ཞིང་གི་ལེགས་ཉེས་རབ་འབྱེད་ཐ་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་ སྤྲོད་ཡང་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་དེ་ གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་
བྱུང་བ་ལ་ ཚོལ་འདུན་གྱིས་གཞིའི་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་རྫོང་བདག་དང་
ཞིང་རྫོང་གི་མི་དང་སྤྱི་མི་བཅས་ཀྱི་ཁར་ སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ནས་མི་གཅིག་བཅས་འཛོམས་
པ་ནས་ མི་སེར་བདེ་སྒྲུབས་ཀྱི་དོན་ལ་ ས་ཞིང་གི་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་བ་གང་མཁྱོགས་ཕྱིས་
ཏེ་ གཞུང་གི་ཕྱག་བཞག་ཁྲུ་མོར་འགོད་ཆེད་ གཞུང་ལ་སྒྲན་འབུལ་ཞུ་དགོས་པར་གྲོས་
ཐག་ཚུགས།

༢༦. ལྷོ་མཚམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕགས་ཤིང་ལྷུ་མ་རས་དང་སྤྱི་ལྷོ་ལྷུ་མ་རས་སྒོར།

ཅི་རང་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ ཁོང་ཚོ་འི་ཕགས་ཤིང་ལྷུ་མ་རས་དང་སྤྱི་ལྷོ་ལྷུ་མ་རས་ རྣམས་
ནང་ཁྲུལ་རྫོང་ཁག་གི་སོག་ཤིང་དང་འདྲ་བར་ ཆ་འཛོག་གནང་དགོས་ཚུལ་བྱུང་ཡང་
ཚོགས་འདུན་པ་ལྟར་ཤིང་ལྷུ་མ་རས་དང་ སྤྱི་ལྷོ་ལྷུ་མ་རས་ རྣམས་ སོག་ཤིང་གྲངས་སྟ་
བཞོད་པའི་འོས་འབབ་ཡོད་མེད་དང་ གཞན་ཡང་ལྷོ་མཚམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོད་སའི་ལྷུ་མ་
རས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱི་དགོས་པ་ཡོད་མེད་སོལ་ གང་ཡང་ཚོགས་འདུན་གྱི་ལ་བ་ནས་རྫོང་ཁག་སོ་
སོའི་རྫོང་བདག་ རྣམས་དང་ རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལས་ཁུངས་དང་ རྣགས་ཚལ་ལས་ཁུངས་
བཅས་གྲོས་བསྟར་གནང་སྟེ་ ཐག་ཚུགས་གནང་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཚུགས།

༣༠. རྫོང་ཁག་གཞན་འོག་གི་ས་ཆ་འི་བྱུང་འབྱུང་།

གཞུང་གི་སྒྲིལ་བུ་དང་། རྫོང་འཁོར་གྱི་མི་ནས་ རྫོང་ཁག་རང་འོག་གི་ས་ཆ་ རྣམས་ལས་ ས་ཆ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། རྫོང་ཁག་གཞན་གྱི་བྱུང་འབྱུང་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ས་ཆ་གར་ཡོད་ཀྱི་ རྫོང་ཁག་དེ་གའི་གྲངས་སྟེ་བཞག་དེ་ ས་བྱུང་ཡང་རྫོང་གཞིས་དེ་ནང་ཕྱུ་དགོས་པ་དགོས་ ཚུལ་གྱི་ཞུ་བ་ལ་ ཚོལ་འདུ་ནས་བྱུང་ཕྱུ་ཐང་དེ་ཉིད་ གང་འགབ་དཔུལ་ཅིས་ལས་བྱུང་ས་ ནས་ཞིབ་དཔྱད་མཐུན་ཕྱིན་བྱེད་དེ་ གཞུང་ལ་ཞུས་པ་ནས་ དེ་ལྷགས་གང་དྲག་གཞུང་ནས་ ཐུགས་འབབ་གཞིགས་ཏེ་ ཐག་བཅད་གནང་བས་འབྲས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༣༡. ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་འཆར་གཞི་འོག་ནས་།

ཅི་རང་མེ་སེར་ནས་ ད་ལྟའི་གོང་འཕེལ་གྱི་འཆར་གཞི་ རྣམས་ བསམ་པ་རྫོགས་པ་རང་ མ་གྱུར་བས་ ཕྱིན་ཆད་དེ་འདྲའི་འཆར་གཞི་འཕེལ་གས་ རྫོང་ཁག་སོ་སོ་དང་བསྐྱེད་མེལ་ ཐོག་ བཅམས་གནང་གྱི་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་ལ།

འཆར་འགོད་སློན་འོག་ནས་ཞུས་གསལ་ ད་ལྟ་ས་གནས་སོ་སོའི་རྫོང་ཁག་ཡར་ རྒྱས་ཚོགས་ཆུང་དེ་རང་མང་འབདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་བཀའ་བཞུགས་ ལོ་ལྷ་པའི་འཆར་གཞི་ བཞི་པ་དེ་ཉིད་འགོ་བཙུགས་སྐབས་ནས་ འཛོམས་སྤེལ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་ འཆར་གཞི་འཕེལ་ དེ་ན་ཐམས་ཅད་ རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་རྫོང་བདག་དང་ ཞིང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་དཔོན་ བཅས་ འཛོམས་ཐོག་ཏུ་ལས་རིམ་བཅམས་ཏེ་ ཚོགས་འདུར་བཙུགས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་ནས་ གྲོས་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ ད་ལྟའི་འཆར་གཞི་ལ་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པ་བྱེད་ དགོས་པ་ཞིག་ གང་ཡང་མེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ ཕྱིན་ཆད་འཆར་གཞི་ལྷ་པ་ནས་ཀྱང་ དེ་ ལྟར་རང་བྱ་གྱུའི་གཞུང་གི་སྤྱི་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ རེད་རང་ཚོགས་འདུར་འཛོམས་མེ་སྟེ་ ཞིག་ནས་ཀྱང་མ་ཤེས་པ་མེད་ལྷགས་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཞུས།

༣༢. ཉེར་སྤྱད་དངོས་པོའི་རིན་གོང་ཚོད་བཟུང་བྱེད་ཐབས།

ལ་མི་དྲང་རའི་སྤྱི་མི་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་གྱི་དངོས་པོའི་རིན་གོང་ཚོད་བཟུང་བྱེད་
ཐབས་པའི་ཐབས་སུ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ལེན་པའི་གོགས་རམ་གྱི་གསལ་ནས་ལ་ལ་ཏེ་རུ་བྱེད་
དེ་མིན་པར་ཉེར་སྤྱད་གྱི་ཡོ་བྱད་དངོས་པོ་བྱེད་དེ་ལེན་ན་དྲག་ཚུལ་གྱི་གོས་གཞི་བྱང་བ་ལ།
སྤྱི་འབྲེལ་སློན་པོས་གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་ཉེར་སྤྱད་གྱི་ཡོ་བྱད་རིན་གོང་ཚོད་བཟུང་མ་ཐབས་
པའི་དཀའ་འཛིན་གསལ་དེ་ནི་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ཙམ་ནང་མིན་པར་དེད་སང་འཛམ་གླིང་
རྒྱལ་ཡོངས་ལ་པོག་པའི་དཀའ་འཛིན་གསལ་ཤིག་ཡིན་བསྟན་དེ་འདྲའི་དངོས་པོའི་རིན་གོང་གྱི་
རིན་གོང་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཉར་ཅང་མཐོ་བར་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ཏེ་སྤྱི་ནས་གོགས་རམ་དུ་དངོས་པོ་བྱེད་དེ་ལེན་པས་ནང་དུ་གོང་ཚོད་དབང་འཛོལ་ཐབས་
ཐབས་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་དེ་བས་རང་ལ་མཁོ་བའི་ཅ་དངོས་རང་ནས་གང་མང་འཐོན་
བསྐྱེད་བཟོ་བ་ལ་བཙོན་པ་དང་ལས་གཡོག་ཅི་ཞིག་གང་ལ་ཡང་རང་ཡུལ་ནས་འཐོན་
པའི་རྒྱ་དངོས་དེ་རང་ལ་གང་ཐུབ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱི་ནས་ཅ་ལ་གང་ཉར་ལེན་རྒྱ་བྱེད་ན་
དངོས་པོའི་རིན་གོང་བཅག་རྒྱུ་ལ་ཕན་ངེས་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་སོགས་དེད་རའི་ཐུགས་ལ་
བཞག་སྟེ་བྱ་དགོས་པ་དང་ད་ལྟ་ནི་བཟུང་སྤྱོད་མཉམ་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་ནས་གཞུང་གོང་
ཅན་གྱི་ཚོང་ཁང་རེ་གོང་ཡུལ་སོ་སོར་འཇུགས་ཅེས་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སང་ཚོགས་
འདྲེ་འདྲེའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་འཆར་གཞི་ལྡན་པ་ནས་དེ་ལྟར་བཅུ་ཆེ་རེ་ཞིག་དེ་ཡིས་
འབྲས་པ་འོང་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་བ་ལ་ཚོཾ་འདྲེ་ནས་ཀྱང་སྤྱི་འབྲེལ་
སློན་པོས་ཞུས་དོན་ལ་ཆ་འཛོགས་གྲུབ།

༣༣. ཡམ་ཚོའི་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས།

གྲུ་འོང་ནིའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡམ་ཚོའི་རིཊ་ནམས་ཀྱང་བྱིས་

གྱི་ནང་གཡོག་ལེགས་པོར་ཤེས་ཐབས་པའི་དོན་དང་དེ་མ་ཟད་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གཤམ་ཆེ་འདྲིས་
རེ་འབྱུང་ན་ཡང་སྐྱེས་པ་པོ་དང་འདྲ་འདྲ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕྱག་ཕྱིད་འབྱོར་བ་ཞིག་འོང་ཐབས་
པའི་ཆེད་དུ་ཨ་མ་ཚོའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཨ་ཞེ་སྐྱེ་འཁོར་གཅིག་གིས་དབུ་འདྲེན་མཛད་དེ་
འཇུགས་རྒྱ་ཞིག་མཛད་ན་དྲག་ཚུལ་གྱི་གྲོས་གཞི་བྱུང་བ་ལ།

དེ་སྐོར་ཚོར་འདྲུང་གྲོས་སྒྲེང་སྐབས་སློབ་གྲོས་ཚོགས་སྤེའི་འཐུས་དཔོན་དྲག་ཤོས་
ཟླ་བ་སྒྲིལ་མ་དང་འཆར་གཞིའི་སློན་འོག་བཅས་པས་གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་དེ་ལྟར་
བུད་མེད་ཚོགས་པ་བཙུགས་རྒྱུའི་གྲོས་གཞི་ནི་གང་བས་ལེགས་པའི་བསམ་འཆར་ཞིག་
ལགས་ཀྱང་ཨ་མ་ཚོའི་ཚོགས་པ་བཙུགས་དགོས་པའི་དོན་ཐ་དེ་པོ་མོའི་དབང་ཆ་དང་འདྲ་
མཉམ་བཟོ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ནི་ངེད་རེ་འདྲུང་ཁབ་ཏུ་སྤར་ནས་ད་བར་
ཨ་མ་ཚོ་ཚུ་ཡང་རང་སོས་སྒྲོགས་པ་དང་འདྲོངས་པ་ཡོད་ཆེ་ཉེ་རིང་ཕྱི་སྤྱོད་བཞག་སྒྲིལ་
མེད་ཅིང་གཞུང་གཡོག་སོགས་སུ་འང་པོ་རྒྱ་དང་འདྲ་འདྲ་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུས་བཞིན་ཡོད་དེ་
མ་ཟད་གཞུང་ནས་ཡུལ་གྲོང་སོ་སོའི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱང་རང་སོའི་རང་མགོ་འདྲོང་
པ་དང་བྱིམ་ཆང་གཞན་ལ་ཕན་ཐོག་ཐབས་པ་ཞིག་བཟོས་ཐབས་ན་དྲག་ངེས་འདྲུག་པའི་
དགོངས་བཞེད་མང་འབདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ནས་སྤྱོད་ལས་གནང་སྟེ་དེ་དོན་ལ་བྱ་
མོའ་ཤས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཡང་བཏང་ཡོད་པས་ཁོང་ཚོ་འབྱོར་བ་ནས་རིམ་པས་
དེ་འདྲའི་ལས་དོན་འགོ་བཙུགས་བྱ་ཅིས་ཡོད་ཚུལ་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

མང་འབདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ནས་གྲོས་གཞི་དེ་ནི་རང་རེ་འདྲུང་ཁབ་ཏུ་ཐ་མ་
བུད་མེད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཞུང་ལ་པོ་དང་འདྲ་འདྲ་ཅི་དྲག་གང་
དྲག་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་དེ་ཚོགས་འདུར་ཞུས་པ་ནི་གང་བས་ལེགས་རིང་
མེན་ཕྱི་ལ་སློབ་སྦྱོང་དུ་སོང་བའི་བྱ་མོ་རྣམས་འབྱོར་བ་ནས་གཞུང་ནས་བདག་འཛིན་

མཛད་དེ་ཡམ་ཚོ་འཛོལ་པ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ཐུབ་ན་ རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕན་ཏོགས་མ་གཏོགས་
གཞོན་པ་མི་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ལ་ ཚོགས་འདུ་ནས་ཀྱང་ ཡམ་ཚོ་འཛོགས་པ་
དེ་ཉིད་གཞུང་ནས་བདག་འཛིན་འཐབ་སྟེ་ བཙུགས་རྒྱུ་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༣༥. རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་གི་ལས་དོན།

སེམས་སྤྱི་མེས་སྤྱི་མི་ནས་ རང་རེ་འཛུལ་ཤེས་ཡོན་མཐར་འབྱེད་བྱུང་སྟེ་ ཡུལ་གྲོང་སོ་
སོར་རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་ལ་གཏོང་སྐབས་ རྟེན་ཆ་ལ་གྱི་གལ་གནད་ཆེ་ལུགས་ རྣམས་
ཀྱང་ ཀུན་ནས་ཉ་གོ་ཐུབ་ཐབས་སུ་ རྣམས་ཚལ་གྱི་ལས་དོན་སྟོར་ལ་ བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་
པ་ཞིག་བཟོད་གོས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་ལ།

རྟེན་ཆ་ལ་མདོ་ཆེན་དང་ ཤེས་རིག་མདོ་ཆེན་བཅས་ནས་ཞུས་གསལ་ རྒྱལ་ ཡོངས་
ཞབས་ཏོག་སྐབས་ རྣམས་ཚལ་ལས་དོན་ལ་ བརྟག་ཞིབ་བྱེད་བཙུག་རྒྱུ་འཛིན་གྲོས་གཞི་དེ་ཡང་
གང་བས་ལེགས་ཏེ་ དེ་ལྟར་མི་མང་ནས་ རྣམས་ཚལ་གྱིས་ ཕན་ཐོགས་གལ་ཆེ་ཆུང་སོགས་
ཉ་གོ་ཐུབ་ན་ རྣམས་ཚལ་བདག་སྟོང་ལ་ གང་བས་ ཕན་ཐོགས་ཆེ་རེས་འདུག་བརྟུན་ མ་གཞི་
ད་ལྟ་གཞུང་ནས་ཀྱང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་ལ་བསྟོད་མེད་གསལ་ལས་ རྗེས་སོར་ རྣམས་
ཚལ་ལས་དོན་ལ་འཇུགས་མེད་རིགས་ རྣམས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་སྐབས་སུ་འང་
རྣམས་ཚལ་ལས་དོན་བརྟག་ཞིབ་ཆེད་དུ་གཏོང་ཐུས་ཡོད་ཀྱང་ ལོ་རེ་རེ་ནང་ ཤེས་ཡོན་
མཐར་འབྱེད་བྱུང་མེ་ཆད་ཅམ་ཞིག་ལས་མེད་པར་ རྣམས་ཚལ་ཕྱེད་སྤྱི་མི་ཕོན་ཆེ་བར་
གཏོང་མ་ཐུབ་པས་ ད་ནས་ ཤེས་ཡོན་མཐར་འབྱེད་བྱུང་བའི་བྲུ་ཆ་ རྣམས་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཞབས་ཏོག་ལ་གཏོང་སྐབས་ རྣམས་ཚལ་བརྟག་ཞིབ་ལས་དོན་ལ་གང་ཐུབ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་
ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཞུས།

35. བྱམ་སྤྲེལ་སྐད་བསྐྱར་སྒོར།

སེམས་སྤྱི་ཅེང་མ་རི་ཅི་རང་སྤྱི་མི་བཅས་ནས་ ལྷོ་མཚམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞུང་གི་ཡིག་ཚང་
ཁག་སོ་སོ་ནས་ བྱམ་སྤྲེལ་གནང་བའི་སྐབས་སྤྱི་ གཞུང་ཁ་ནང་རྒྱང་སོ་མེན་པར་ གོ་དོན་
སྤྱི་བའི་ཐབས་སྤྱི་ ཞེ་པ་ལེ་འཇ་དབྱེན་སྐད་གང་རུང་ཞིག་ནང་ཡང་ སྐད་བསྐྱར་བྱེད་དེ་སྤྲེལ་
ཐུབ་ན་དྲག་ངེས་འདུག་ཚུ་ལ་གྱི་གྲོས་གཞི་འདོན་པ་ལ།

ཚོགས་འདུ་ནས་ ལྷོ་མཚམས་མ་ཐད་ས་གནས་གང་ཞིག་གི་མི་སེར་ལ་ བྱམ་སྤྲེལ་
ཅི་དང་གང་རང་གནང་དགོས་རུང་ རྫོང་ཁག་དང་རྒྱང་ཁག་སོ་སོར་ རྫོང་བདག་དང་རབ་
འབྱམས་གོང་མ་ཁག་བརྒྱུད་དེ་མ་གཏོགས་བཏང་དགོས་མེད་པས་ གཞུང་ནས་ཡིག་རིགས་
གང་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བྱམ་སྤྲེལ་གནང་རུང་ སོ་སོའི་རྫོང་བདག་དང་ རབ་གོང་ཁག་ནས་སྐད་
བསྐྱར་བྱེད་དེ་ མི་སེར་ལ་གོ་བར་འཕྲོད་པར་སྤྱོད་དགོས་པ་སྟེ་ གལ་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་
ལས་ རྫོང་བདག་དང་རབ་གོང་མ་བརྒྱུད་པར་ ལྷོ་ མཚམས་མི་སེར་ལ་ཐད་ཀར་ཡི་གེ་
བཏང་དགོས་པ་རེ་འབྱུང་ཆེ་དེ་ཐད་ནི་ཕུ་ལི་དང་དབྱེན་སྐད་གང་རུང་ཞིག་ནང་སྐད་བསྐྱར་
བྱེད་དེ་གཏོང་དགོས་པ་ལ་ཆ་འཛོག་མཛད།

36. ལྷང་སྤྱོད་སོ་སོའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་གསར་ངལ་གསོ།

སེམས་སྤྱི་མི་ནས་ ལྷོ་མཚམས་མི་སེར་གྱི་ཆོས་ལྷགས་ལ་བཙེ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ལོ་གསར་དེ་
ཉིད་ འདི་ལོར་དབྱེན་ཆེས་ ༡༩༩༠, ༡༩༩༡, ༡༩༩༢ ཉིན་ཁེལ་བ་དེ་ཉིད་ དལ་གཞིར་ལྷང་སྤྱོད་སོ་
སོའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་གསར་ལ་སོ་སོའི་རྫོང་ཁག་ཏུ་ སྤར་ནས་བཙེ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་ འདི་ལོར་
རང་གཞུང་ཁོངས་ནས་ གཞུང་གི་ངལ་གསོའི་གྲངས་སྤྱི་ཆ་འཛོག་མཛད་གནང་བ་ནི་ ལྷོ་
མཚམས་མི་སེར་ཡོངས་ཀྱི་ཡོད་ངེས་རང་ས་ཤིང་ སེམས་དགའ་ཅི་ཆེ་འབྱུང་ཚུ་ལ་གྱི་
གསལ་བཤད་ཞུས།

32. གྲོ་པོ་སོ་སོའི་པན་ཐབས།

མོང་སྐར་ཐང་རོང་སྤྱི་མི་དང་སྤྱི་གོ་ལམ་གོང་བསམ་སྡོང་ས་ཨོ་རོང་གི་མི་སེར་དང་སྤྱང་ས་ཐང་རྟ་ལོག་ཆུ་སྤྱགས་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མི་ནས་ཨོང་ཁག་སོ་སོའི་ཞབས་ཏོག་ལས་མིའི་འུར་ལས་པ་བཏོན་སྤོལ་ཆོགས་ཐངས་⁴² པ་ནས་ཆ་མེད་བཏང་ཡོད་པར་བཏོན་གྲོ་པོ་དང་སྤྱི་དཔོན་ལ་སོགས་པར་འཐེན་ཆགས་ཀྱི་པན་ཐབས་མེད་པ་སོང་བ་ལས་སྡོན་མའི་ཆོགས་འདྲར་གྲོས་གཞི་བྱུང་དོན་ལྟར་དབྱེན་ལོ་⁴³ ནས་གྲོ་པོ་སོ་སོར་དངུལ་ཕོགས་ཡར་སེང་ངམ་ཡང་ན་མི་ཅིས་ལས་འཐེན་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་པན་ཐབས་ཤིག་བཟོ་དགོས་པར་ཞུ་བ་ལ།

རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བའི་ཅིས་དཔོན་ནས་ཞུས་གསལ་གྲོ་པོ་ནམས་ལ་དངུལ་ཕོག་ཡར་སེང་གནང་བྱེད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་རྒྱལ་གཞུང་གི་འོང་འབབ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་གྲོ་པོ་ནམས་ལ་དངུལ་ཕོགས་སྤྱོད་བྱེད་དང་མི་བྱེད་མང་ཉུང་གང་ཡིན་སོགས་ཅིས་བྱ་བཏོན་ཏེ་དམིགས་བསལ་ལྟན་ཆོགས་སུ་ཞུས་པ་ནས་རྒྱལ་མའི་ཆོགས་འདྲར་ཞུ་རྒྱུ་གསལ་བཤད་གནང་བ་ལ།

ཆོགས་འདྲུན་སྤྱི་པོ་ནམས་ལ་གཞུང་ནས་དངུལ་ཕོགས་སྤྱོད་མ་བྱེད་ཚུན་ལྷང་སྤྱགས་སོ་སོའི་མི་ཅིས་ཐོག་ལས་འཐེན་ཆགས་བཏོག་རྒྱ་སོལ་གང་འོས་ཨོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཆོགས་ཆུང་ནང་བསྐྱེད་གྲོས་བྱེད་དེ་ཐག་བཅད་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

33. ཆོང་དང་འཕྲུལ་ཁང་སྤྱགས་ཀྱི་ཁྲལ་འབྲལ།

འཁན་ཤིང་མཁར་མི་སེར་ནས་ཆོགས་ཐངས་⁴⁴ པའི་སྐབས་སུ་ཆོང་དང་འཕྲུལ་ཁང་སྤྱགས་ཀྱི་ཁྲལ་འབྲལ་ཡར་སེང་བྱ་རྒྱའི་སྤྱད་བྱས་ཚུལ་དགོས་པར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲན་འབྲལ་དེས་ཀྱི་ཆོགས་འདྲུར་སྤྲུལ་དགོས་པར་ཞུས་པ་ལ།

རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་མགོ་
 རང་འདྲོང་ས་འོང་ཐབས་སུ་ཚོགས་ཁང་ནས་ཀྱང་ཐུགས་བཞེད་རྒྱ་ཆེན་པོར་གནང་སྟེ་
 ཚོང་དང་འཕུལ་ཁང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲལ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གི་འབབ་ཁུངས་གོང་
 འཕེལ་འོང་ཐབས་བྱ་དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད་པ་བཞིན་དེ་སྤྱོད་སྤུལ་སྤྱོད་རང་གཞུང་
 ནས་ཚོང་གི་ཁྲལ་འབྲུལ་ལམ་ལུགས་དང་འབབ་ཁུངས་ཁྲལ་འབྲུལ་ཟེར་བའི་ལམ་ལུགས་
 བཅས་ཁག་གཉིས་སུ་བཟོས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོང་འཕུལ་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཚོགས་སུ་སྤུལ་
 ཡོད་ཀྱང་ཁྲལ་ཡར་མེད་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ལས་ཞིབ་པར་བརྟག་ཤིང་མ་དཔྱད་
 ཚེ་ཕྱིས་སུ་བྱ་རྟེན་པས་མ་བདེ་བ་ཅེས་འཛིན་པའི་འདུག་བསྟན་རིང་མིན་བརྟག་དཔྱད་
 བསྐྱབ་མཚམས་རྗེས་མའི་ཚེས་འདྲེན་ལྷན་འབྲུལ་ཞུ་ཅིས་ཡོད་དེ་ཁར་གཞུང་གི་བཀའ་
 དགོངས་བཞིན་དེ་དེ་འེ་ལོ་ལྟ་པའི་འཆར་གཞི་ལྟ་པ་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་སྤྱོད་
 བཀའ་ཚུལ་བ་ནས་ཀྱི་བདག་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་མཐའ་དག་རང་ནས་འདྲོང་པ་བྱ་དགོས་པའི་
 བཀའ་བཞིན་དེ་དོན་ལ་དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་བརྒྱ་ཙམ་དགོས་པའི་འདུག་པར་བརྟན་དེ་
 རང་ལ་འབབ་ཁུངས་ཆེ་ཤོས་ནགས་ཚལ་དང་ས་གཉེར་འཕུལ་ཁང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
 པ་བཞིན་དེ་དག་ལས་ལོ་ལྟར་གྱི་གཞུང་གི་འབབ་ཁུངས་ལོག་བསྟུང་ཅེས་བྱེད་དེ་སངས་ཐུབ་
 པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁར་དེ་མ་ཟད་ཚོང་འཕུལ་ཡོན་བདག་སོ་སོས་ཀྱང་
 གཞུང་གི་ཁྲལ་འབྲུལ་མ་བཅུས་བར་ཁེ་སང་ཐོག་ལས་ཀྱང་བརྒྱ་དཔྱ་ལྟ་བུ་ཅེས་རང་མོས་
 ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་གི་ཕན་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསལ་བས་དེ་ལ་དངུལ་ཅིས་ལས་ཁུངས་
 སྤྱོད་སྤུལ་ནས་དེ་ལྟར་ལས་ཁུངས་ཁག་སོ་སོ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོང་འཕུལ་ཡོན་བདག་ཁག་
 ཚོགས་འདུའི་སྐྱོལ་བ་དམངས་བཅས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རང་མགོ་རང་གིས་འདྲོང་པ་འོང་
 ཐབས་ཀྱི་དོན་ལ་དེ་ཙམ་ཐུགས་བཞེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ་གནང་བ་ནི་ཅི་ནས་ལེགས་ཤིང་
 གང་བས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱང་ཞུས་ཡོད།

༣༩. བྱུང་ལྡན་པའི་འཕྲུལ་ལྟ་སྒྲུབ་སྒྲོལ་ཤིང་།

ལ་མི་དྲང་ར་དང་གྲུ་མའོང་ནི་འི་སྤྱི་མི་ནས་དངུལ་ཅིས་རྒྱལ་ཆ་བཟུ་ཞེ་དང་སྤྱི་དྲུག་སྒྲོལ་
པོའི་གནང་བ་མེད་པར་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་བྲལ་འབྲུལ་བཏགས་དགོས་པ་དེ་འབྲུང་ཆོ་
ཆོགས་འདྲའི་ནང་ནས་དང་མང་འབདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཞབས་ནས་བཀའ་གནང་བ་ཞུ་
དགོས་པར་གསལ་བ་ལ། དེ་སྒྲོར་ཆོཏ་འདྲར་གྲོས་སྤྱོད་སྐབས་དེ་སྤྱི་ཐོ་དེ་བའི་གཞི་ཆ་དང་
ནས་མི་བྲལ་བཏགས་ལྟགས་ཤིག་བཅོས་འདྲུག་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡང་ཆ་མེད་བཅོས་གྲུབ་
འདྲུག་པ་དང་ཆུ་ཡུར་ལས་ཁུངས་དང་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་ཆུ་ཡུར་སྒྲོར་གྱི་བྲལ་
འབྲུལ་མཐོ་དམའ་གང་འོས་ཇོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཆོགས་ཆུང་ནང་བསྐྱེད་གྲོས་ཀྱི་དོན་
ལ་ཇོང་བདག་ནམས་ལ་སྤྱེལ་བ་ཞིག་འདྲུག་པ་དེ་མ་གཏོགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཐག་བཅད་
དེ་བྲལ་བཏགས་པ་གང་ཡང་མི་འདྲུག་བསྐྱེད། དེ་སྒྲོར་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་གསལ་
བཤད་ཞུས་དོན་སྤྱིར་བཏང་བྲལ་འབྲུལ་རིགས་ཇི་ལྟར་བཏགས་དགོས་བྱུང་རུང་དང་པར་
ལས་ཁུངས་སོ་སོས་བཅམས་ཏེ་དངུལ་ཅིས་ལས་ཁུངས་སུ་ཕུལ་བ་ནས་དེ་ནང་བཏགས་
ཞིབ་ལེགས་པོར་མཛད་དེ་དངུལ་ཅིས་རྒྱལ་ཆ་བཟུ་ཞེ་ནས་ཆ་འཛོག་མཛད་གྲུབ་པ་ཞིག་
དགོས་པའི་མ་ཐད་དེ་མིན་ལྟན་རྒྱས་གཞུང་ཆོགས་སུ་འཕམ་མང་འབདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་
ཞབས་སུ་དེ་མིན་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདྲུ་ཆེན་པོར་ཕུལ་ཏེ་དེ་ནས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པ་ནས་
བྲལ་རིགས་བཏགས་སྤྱོད་ཡོད་པ་མ་གཏོག་དེ་ལྟར་མིན་པར་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་ཕྱང་ཕྱང་
བྲལ་བཏགས་ཐག་ཀྱང་མི་ཆོད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡང་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་གསལ་
བཤད་མཛད།

༤༠. སྤྱོད་ཏོན་རྒྱུ་འི་ཅ་བྲལ་ཡར་སེང་སྒྲོར།

དགོ་ལེགས་ཕུག་གི་སྤྱི་མི་ནས་སྤྱོད་ཏོན་རྒྱུ་འི་ཅ་ཆ་སྟམ་ཁུ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པའི་བྲལ་

འབྲུལ་ཡར་སེང་དང་མེ་སེར་ལྷིད་མཉམ་ལ་མཁོ་བའི་ཅ་ཁྲལ་མར་པའ་དགོས་ཚུལ་བཅས་
 ཞུས་རུང་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་ཞུས་གསལ་སྤྱོད་བཏོན་རྒྱུའི་ཅ་ཆས་ཟེར་རུང་ཆང་གི་
 ཁྲལ་འབྲུལ་ནི་སྤར་ལས་རང་མ་གནས་ལས་ལོག་བསྟུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་སྤྱོད་བཏོན་རྒྱུའི་ཅ་
 ཆས་གཞན་གྱི་ཁྲལ་འབྲུལ་ནམས་ཀྱང་ཉ་ལམ་བརྟུབ་པ་ཞིག་རང་ཡོད་བསྟུན་ད་ཅེས་
 ལོགས་སྤྱལ་ཡར་སེང་གྱི་འོས་མེད་ཆོད་སྟེ་གང་ལྟར་ཁྲལ་འབྲུལ་ཡར་སེང་སྟོར་དེ་ཕྱིན་
 ནས་ཟེན་བྱས་བཞེད་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོང་འབྲུལ་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཆོགས་སྤྱི་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་
 པས་དེ་ནས་གང་འོས་ཐུགས་འབབ་གཞིགས་ཆོག་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་གསལ་བཤད་དང་
 དེ་དང་འབྲེལ་བར་མེ་སེར་ལྷིད་མཉམ་ལ་མཁོ་བའི་ཅ་ཁྲལ་མར་པའ་གྱི་རྒྱུའི་སྟོར་གྱི་ཐད་ཅ་
 དངོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་མ་ནས་རང་པའ་པའ་པ་ཡིན་བསྟུན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཁྲལ་
 ལས་ཉ་ཅང་གིས་ཆུང་བ་ཞིག་ལས་མེད་པས་ད་ཅེས་པའ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་གསལ་
 བཤད་བཅས་ཞུས་ཡོད།

༧.༡. ཆང་གི་ལོངས་སྤྱོད་མར་པའ་རྒྱབ་དགོས་སྟོར།

སར་སྤར་མེ་སེར་སྤྱི་མེན་ས་མི་ནམས་དུས་ཆོད་ཆུད་ཟོས་མི་འགྲོ་བ་དང་རིག་པ་ལ་གཞིན་
 སྟོན་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་སྤྱི་ཆང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་ཉིད་པའ་ཆག་གང་ཐུབ་ཆོད་བཟུང་
 བྱེད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོགས་འདྲར་ཞུས་པ་ལ།

ཆོགས་འདྲེན་ས་ཆང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཆོད་བཟུང་གྱི་རྒྱ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གང་བས་
 གལ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་ཆོད་འདྲེན་ཕྱིན་མ་ནམས་སྤྱི་ཆང་ཆང་སྤྱོད་ལུགས་
 གང་ཉིད་པའ་དགོས་པར་ཞུས་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་དེ་ཐད་གཞུང་ནས་དུས་ཆོད་རིམ་པ་དང་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟབས་བདེ་དོན་དང་བསྟུན་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་པའ་ཆག་དང་ཆོད་བཟུང་གང་
 ཐུབ་གཞུང་གི་ཐུགས་ཁར་བསྐྱམ་སྟེ་མཛད་པས་འབྲས་པར་མཛད།

༧༢. འབབ་ཁུངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ཁྲུལ་སྐོར།

རྒྱལ་ཁྱད་སྤྱོད་སྤོང་མི་སེར་ནས་ཆང་གི་ཁག་འབག་གི་ (ཁྲི་ལ་) ཁྲུལ་འབྲུལ་གཞུང་ལ་
ཇི་ལྟར་འབབ་ཐུས་ཡོད་དམ་ཟེར་བའི་འདྲི་བ་དང་རྒྱལ་ཁྱད་སྤྱོད་སྤོང་མི་སེར་དང་དགེ་
ལེགས་སྤྲུག་གི་མི་སེར་ནས་གཏོང་ལེན་སྤྲེལ་ཆོན་དང་སྐྱེལ་འདྲེན་སྤྲེལ་ཆོན་ནས་འབབ་
ཁུངས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྒྲན་ཞུ་དགོས་ལུགས་ཚོགས་འདུར་ཞུས་པ་ལ་དངུལ་ཅིས་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་དྲུང་ཆེན་རྒྱལ་ཅིས་ལ་ལོ་བ་ནས་གཏོང་ལེན་སྤྲེལ་ཆོན་གྱི་སྒྲན་འབྲུལ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ལ་
གསལ་བཀོད་དེ་སོ་སོའི་སྤྲུག་ཏུ་སྤུལ་ཞིང་ཆང་གི་ (ཁྲི་ལ་) གཞུང་ཁྲུལ་དང་སྐྱེལ་འདྲེན་
སྤྲེལ་ཆོན་གྱི་གཞུང་ཁྲུལ་ལོ་རེར་ཇི་ཅམ་འབབ་ཐུས་ཡོད་པའི་སྒྲན་འབྲུལ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་
གསལ་ཏེ་ཞུས་པ་མ་ཟད་གཏོང་ལེན་སྤྲེལ་ཆོན་གྱི་ཐད་ཁོར་འཁོར་འབབ་ཀྱིས་ཁོར་འཁོར་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་ཟད་གོན་དང་དེ་ལྟ་ག་གང་འབབ་ཀྱིས་གྲུ་རི་བཅོས་རྒྱ་དང་གསར་དུ་ཉོ་རྒྱུ་སོགས་
བྱེད་དེ་ལས་ཁུངས་ཁོར་འཁོར་མགོ་རང་འདྲོངས་བྱེད་དེ་སྤོད་གོས་པའི་གཞུང་གི་སྤྱད་
བྱས་ཇི་བཞིན་མ་གཏོགས་གཞུང་ལ་ལོགས་སུ་འབབ་ཁུངས་ཡང་སྤུལ་དགོས་པར་བཟོ་བ་
མེད་ཅིང་གཞུང་ལས་ལས་ཁུངས་དེ་དོན་ལ་ཟད་གོན་ཡང་ལོགས་སུ་གནང་དགོས་པ་གང་
ཡང་མེད་པ་ཡིན་ལྟར་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་མཛད།

༧༣. གཏོང་ལེན་སྤྲེལ་ཆོན་དང་སྐྱེལ་འདྲེན་མཉམ་འབྲེལ་སྤྲེལ་ཆོན་སྐོར།

ཤར་པར་ཡུལ་དང་སྤང་སྤྱོད་གི་མི་སེར་ནས་གཏོང་ལེན་སྤྲེལ་ཆོན་གྱི་(གྲུ་རི) མེད་སར་སྐྱེལ་
འདྲེན་མཉམ་འབྲེལ་སྤྲེལ་ཆོན་གྱི་(གྲུ་རི) ནང་མི་མང་འགྲུལ་བཞུད་ཆོག་པ་དང་གཏོང་ལེན་
ལས་བྱེད་པའི་དངུལ་སོགས་ལོགས་སུ་སྤྱོད་མི་དགོས་པའི་ཕན་ཐབས་སུ་སྐྱེལ་འདྲེན་
མཉམ་འབྲེལ་སྤྲེལ་ཆོན་དང་གཅིག་ཏུ་བརྒྱབ་བཞག་ན་དྲག་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱི་མི་ལ་

ལས་གཏོང་ལེན་སྒྲུབ་ཚུན་ (བུ་སེ་སར་སྤྲོས་) མི་སེར་སྤྲོར་ཁོང་ས་སྤྲོ་བཞག་ན་ གང་དྲག་གི་
ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

དངུལ་ཅིས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་ གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་
སྤོན་དབྱིན་ལོ་ ༡༩༧༤ ཚུན་ལས་ཁུངས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ གཞུང་ནས་བདག་འཛོན་འཐབ་སྟེ་
གཅིག་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་ རྗེས་སོར་མི་སེར་ལ་བྱ་སྟབས་མ་བདེ་བར་ གཞུང་ལ་
སྤྱོད་སྤྲུག་ལོ་སྤྲོས་ཏེ་ ༡༩༧༤ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་འདྲན་མཉམ་འབྲེལ་སྤྲོ་ཚུན་དེ་ཉིད་མི་སེར་
སྤྲོར་གྱི་ལས་ཁུངས་བྱེད་དེ་ སོ་སོར་སྤྲོས་ཏེ་བཞག་པ་ཡིན་བསྟན་ད་ལྟ་དེ་ནས་གཞུང་ཁྲལ་
ཡང་ལེ་ཤ་མོར་འབབ་ཐུས་ཡོད་པས་ ད་ནས་པར་ཡང་ གཞུང་དང་སྤྲོར་གྱི་ལས་ཁུངས་
གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་པ་བས་ ད་སྤོས་ལྟར་རང་བཞག་ན་དྲག་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་མ་ཟད།

གཞན་ཡང་གཏོང་ལེན་སྒྲུབ་ཚུན་མི་སེར་སྤྲོར་ཁོང་ས་སྤྲོ་བཞག་རྒྱུ་འེ་ཐད་ གཞུང་གི་
གཏོང་ལེན་སྒྲུབ་ཚུན་དེ་ཉིད་ གཞུང་ལ་འབབ་ཁུངས་བཟོ་ཆེད་མིན་པར་ མི་མང་གི་ཞབས་
ཏོག་ཞུ་མའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་བསྟན་ ད་ལྟ་རྒྱ་བར་གི་ལམ་ལེགས་མོར་ཡོད་ས་ནས་
སྤྱི་ལོ་འདྲན་བྱེད་རིགས་ལ་ཁེ་སར་ཅུང་རེ་ཐོབ་ཐུས་ཡོད་རུང་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ཀྱི་ལམ་
ཆ་མཉམ་རེ་ལམ་དང་ ལམ་ལེགས་མོ་མེད་པ་བཅས་ལས་བཞེན་ཏེ་ རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་མེད་པར་
དེ་གཉིས་ཁ་སྤྲོས་ཏེ་བཞག་ཐུས་ཡོད་པ་ དེར་བཞེན་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་ མི་སེར་སྤྲོར་
ཁོང་ས་སྤྲོ་ན་སྤྲོས་སྤྲོ་མེ་མང་ལ་བྱ་སྟབས་མེ་བདེ་བའི་གནད་རེ་ཡང་འཐོན་རེས་འདུག་
བསྟན་ དེ་བས་ད་ཚུན་སྤྲོ་སྤྲོ་ཞིག་བྱེད་ན་ མི་དྲག་གམ་ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་ལ།

ཚོ་ཤ་འདུ་ནས་ གཏོང་ལེན་དང་སྤྱི་ལོ་འདྲན་མཉམ་འབྲེལ་སྤྲོ་ཚུན་གཉིས་ གཅིག་
ཏུ་བདེ་བ་མེད་གོས་པར་ སྤྲོར་བཞེན་སོ་སོར་རང་འཇགས་བཞག་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་
མ་ཟད་ གལ་སྤྱོད་ས་གནས་ལ་ལར་མི་མང་ལ་འབྲུལ་བསྐྱོད་(གྲུ་རིས་) མ་ལྟར་བ་རེ་ཡོད་
ཆེ་ ས་གནས་རང་སའི་མི་སེར་ནས་ རྫོང་ཁག་ཡར་རྒྱས་ཆོག་ས་ཆུང་བརྒྱུད་དེ་དེ་ལྷགས་

ཀྱི་ཡི་གེ་གཏོང་ལེན་ལས་ཁུངས་ལྟེ་བར་གཏོང་དགོས་པ་དང་དེ་ནས་སྐབས་བདེ་དོག་དང་
བསྐྱེད་ཏེ་གོགས་རམ་གནང་དགོས་པ་བྱེད་དེ་གཏོང་ལེན་སྒྲུ་ཚན་དེ་ཉིད་སྐྱེར་ཁོངས་སུ་
མེན་པར་སྤར་བཞིན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་བྱེད་དེ་བཞག་རྒྱ་བཅས་ལ་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༧༧. མི་ཤིང་གྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱོད་སྤྲུག་སེལ་ཐབས།

ཐམ་སྤྲུག་སྐྱོད་མང་སྤྱོད་སྤྲུག་པའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་དང་ཉེ་མི་སེར་ཆོ་ནས་ཆོ་ཁྲ་འདྲུ་སྤྱོད་མར་
ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་མི་སེར་ནམས་འཆི་རྒྱུ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོད་སྤྲུག་སེལ་ཐབས་པའི་དོན་ལ་
ལོ། ། ཡན་ཆད་ཀྱི་མི་ནམས་ཆོ་སློག་ཉེན་བཅོལ་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལུ་ཤིག་བཟོ་གནང་དགོས་
ཚུལ་དང་སྐྱོད་མང་སྤྱོད་སྤྲུག་པའི་མི་སེར་ནས་མི་སེར་སྐྱོད་འཆི་འེ་སྐྱོད་སྤྲུག་ཤོག་མི་ནམས་
ལ་གཞུང་ནས་བསྐྱོན་འབྲུལ་ནམ་དགོས་གནང་དགོས་ཚུལ་བཅས་ཞུས་བྱུང་བ་ལ།

དངུལ་ཅིས་དྲུང་ཆེ་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་གསལ་བཤད་ཞུས་དོན་ཆོ་སློག་ཉེན་
བཅོལ་བྱ་ཐང་སྐྱོར་ན་རྒྱུ་ཆོ་གས་འདྲུར་གྲོས་ཆོད་བྱུང་དོན་བཞིན་ཉེན་བཅོལ་ལས་
ཁུངས་དང་བསྐྱེད་གོས་བྱེད་སྐབས་མི་སེར་སྐྱོད་སྤྲུག་གི་ཆོ་སློག་ཉེན་བཅོལ་དེ་ལ་གཞུང་
ལ་ཁེ་སང་གང་ཡང་མེད་པ་བྱེད་དེ་ཅིས་རྒྱལ་བཟླ་སྐབས་ལོ། ། ཡན་ཆད་ཅན་མི་རེ་ནས་
དངུལ་ཀྲམ་ ༢༤/- རེ་བཅུགས་ན་སྐྱོད་སྤྲུག་གི་གོགས་རམ་དངུལ་ཀྲམ་ཆེ་གསྟེང་རེ་ཐོབ་པ་
འདྲུག་ན་དེ་ཡིན་ཀྱང་མི་སེར་སྐྱོད་སྤྲུག་ལ་བཅེན་ཏེ་གཞུང་ཁོངས་ནས་མ་དངུལ་མར་པལ་
རྒྱབ་སྤྱོད་དེ་རེས་ཐོག་མར་དངུལ་ཀྲམ་ ༢༠/- རེ་འཇུགས་རྒྱ་དང་ལོ་འཁོར་མཆོམས་ཅིས་
རྒྱབ་སྐབས་གཞུང་ལ་ཁེ་སང་ཞིག་འདྲུག་ཆོ་སྤྱོད་ཡང་མི་སེར་ལ་མ་དངུལ་འཇུགས་
དགོས་པ་ཏི་རུབ་ ༢༠/- ལས་མར་པལ་རྒྱབ་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས།

སྐྱོད་འཆི་འེ་སྐྱོད་སྤྲུག་ཤོག་མི་ལ་བསྐྱོན་འབྲུལ་གནང་རྒྱ་དེ་ཡང་སྤྱི་མའི་ཆོ་གས་
འདྲུར་གྲོས་ཆོད་ཇི་བཞིན་དངུལ་ཁང་ནས་འབྲུལ་སྤྱོད་བཅུ་ལེན་ཏེ་ཇོང་ཁག་སོ་སོར་བསྐྱོན་

འགྲུལ་གནང་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྤར་བསྐྱེ་མི་ནམས་ནས་སྤར་ལོག་བསྐྱེན་ཚབ་ཚྲོང་བདག་
བརྒྱུད་དེ་གཞུང་ལ་འབྱོར་རིམ་བཞིན་སྤར་ཡང་མི་མེད་ཆོ་ལ་བསྐྱེན་འགྲུལ་གནང་རྒྱུ་མ་
གཏོགས་སྤར་མའི་མི་མེད་ལ་གནང་བའི་བསྐྱེན་ཚབ་གཞུང་ལ་འབྱོར་བ་མེད་ཆོ་གཞུང་
ལ་བསྐྱེན་འགྲུལ་གནང་རྒྱུ་འི་མ་དངུལ་ལོགས་སུ་མེད་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

སྤྱི་མི་ལ་ལས་ཆེ་སྟོག་ཉན་བཅོལ་གྱི་མ་དངུལ་བཅུགས་དགོས་པ་དེ་མར་ཕབ་རྒྱབ་
དགོས་ཚུལ་དང་ཤི་རྒྱན་རྒྱུད་འཐུས་ཀྱི་སྤྱད་སྤྲུག་ཐོབ་རྒྱུ་ཡར་མེད་བྱ་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
རེ་བཅས་འཐོན་པ་ལ།

མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཞབས་ནས་དེ་སྟོར་སྤར་ཡང་ཉན་བཅོལ་ལས་ཁུངས་
དང་བསྐྱེན་གྲོས་ཞིབ་པར་བྱེད་དེ་མི་མེད་ནས་མ་དངུལ་འཇུགས་དགོས་པ་དེ་ཉིད་མར་ཕབ་
རྒྱབ་ཆོ་མ་རྒྱབ་ཐུབ་ཡོད་མེད་བལྟས་ཏེ་ཕབ་པ་ནས་དེ་ལྷགས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ཅིས་ཁྲ་ཁ་
གསལ་བཏོན་ཏེ་ཚྲོང་ཁག་སོ་སོར་རིང་མིན་བཀམ་རྒྱུ་དང་དེ་ལ་ཚྲོང་ཁག་སོ་སོའི་ཡར་
རྒྱས་ཆོ་རྒྱུད་ནང་ནང་བསྐྱེན་གྲོས་བྱེད་དེ་ཆོ་སྟོག་ཉན་བཅོལ་གྱི་ལས་འགོ་བཅུགས་རྒྱུ་ཡིན་
མིན་ཆོགས་འདུ་རྒྱུ་མའི་གྲོས་ཐག་བཅད་ན་གང་འཆམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྟུལ་བ་ལ།

ཆོ་རྒྱུ་འདུ་ནས་ཆོ་སྟོག་ཉན་བཅོལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཉིད་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་བཀའ་
རྒྱུ་རི་བཞིན་བྱེད་པས་འཐུས་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད་ཅིང་སྤྱི་ཤིའི་སྤྱད་སྤྲུག་གི་བསྐྱེན་འགྲུལ་
དེ་ཡང་ཆོ་སྟོག་ཉན་བཅོལ་བྱ་རྒྱུ་འི་ལས་འགོ་བཅུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེས་འཐུས་
ངེས་འདུག་བསྟན་ལོགས་སུ་གསུང་གྲོས་གནང་དགོས་མེད་པར་གྲོས་ཐག་ཆོད།

༧༥. མི་མེད་ཁང་བྱིམ་ཉན་བཅོལ་གྱི་མ་དངུལ་ལེ་གྲོང་།

ལ་མི་དྲང་རའི་མི་མེད་ནས་མི་མེད་སོ་སོའི་ཁང་བྱིམ་ཉན་བཅོལ་བྱས་པའི་མ་དངུལ་གྱིས་
གཞུང་ལ་ལེ་སང་འདུག་ཆོ་ཉན་བཅོལ་བྱས་པའི་ཙ་བོ་དེ་ལ་བྱིམ་རྒྱབ་ཀྱི་གྲོ་རམ་རེ་

གནང་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཞུ་བ་ལ་ དངུལ་ཅིས་དྲུང་ཆེ་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་ མི་སེར་གྱི་ཁང་
 བྱིམ་ཉེན་བཅོལ་བྱས་པའི་མ་དངུལ་གྱིས་ ཁང་བྱིམ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་སྤྱི་དྲུག་གནང་དགོས་
 པའི་མ་ཙེ་ མ་ལང་བའི་ལྷག་ལུས་འབུམ་བཅུ་བཞི་ལྷག་ཙམ་རེ་ གཞུང་གིས་སྤྱི་གྲང་འབག་
 རྟེ་ མི་སེར་གྱི་སྤྱི་དྲུག་བཟོ་ལུས་ཡོད་ཅིས་པའི་ཞིབ་ཅིས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཆོཏ་འདྲེར་
 ཞུས་ཡོད།

༤༤. ལོ་ཐོག་ཉེན་བཅོལ་བྱུང་བའི་ཉེན་བཅོལ་སྒོར།

དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ མི་སེར་གྱི་ལོ་ཐོག་ རྣམས་ཉེན་བཅོལ་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལུ་
 འཕྱག་བཅོལ་ གང་དྲག་གི་གྲོས་གཞི་དང་ སྤོ་སྤྱོད་མི་སེར་ནས་ གནམ་གཤེས་རྒྱུ་དང་གྱིས་
 ལོ་ཐོག་མེད་པ་བཏང་བའི་ཉེན་སྐྱོབས་ཀྱི་གྲ་བས་སྒྲིགས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བ་ནས་ཞུས་གསལ་ ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཆར་བའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ རྣམས་སུ་ཡང་ ལོ་ཐོག་ཉེན་བཅོལ་བྱ་སྒོལ་བཅུགས་རྒྱུའི་ཐུན་བཞེད་ཇི་ལྟར་གནང་རུང་
 ད་ལྟོ་ལས་འགོ་བཅུ་ཏེ་མ་ཐུབ་པར་འདྲག་པས་ རེད་རང་ནི་ད་ལྟོ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བཞིན་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཡིན་པ་ལས་ ལོ་ཐོག་ཉེན་བཅོལ་བྱ་རྒྱུ་ལ་གཞུང་དང་མི་སེར་གཉིས་
 ཀྱང་ སྤོ་སྤྱོད་བདེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་འོང་ཐབས་མེད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་ཤིང་ དེ་ཁར་
 སོ་ནམ་མདོ་ཆེན་ནས་ གནམ་གཤེས་རྒྱུ་དང་གྱིས་ ལོ་ཐོག་མེད་པ་བཏང་བའི་རེ་ཏེ་ལ་
 གཞུང་ནས་ སོན་དང་ལུང་སོཏ་ཀྱི་གྲོཏ་རམ་སྤར་ཡང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་ ད་ནས་ཀྱང་
 འཆར་གཞི་ལྟ་པའི་ནང་དྲུང་དེ་སྒོར་གྱི་འཆར་གཞི་བཅོ་བ་ཡོད་ཚུལ་བཅས་ཞུ་བ་ལ།

མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འི་ཞབས་ནས་ མི་སེར་སྤྱིར་བཏང་གི་སྤྱི་དྲུག་དོན་ལ་སོ་
 རམ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་དོན་བཞིན་ཡིན་རུང་ གལ་སྤྱད་ཡུལ་ཆེན་གཅིག་རེ་འཕྱོག་སྤྱི་
 མོར་མེད་པར་བཏང་རྟེ་ ལྷག་འཕྱོག་པའི་གནད་རེ་འཕྱོག་ན་ དེ་དག་ལ་ནི་ གཞུང་ནས་

དམིགས་བསལ་གྱི་གྲོ་རམ་ མ་བཏུབ་བཏུབ་པ་བྱེད་དེ་ སྤར་ཡང་གནང་བའི་འཕྲོ་ཡིན་
ཅིང་དེ་དྲུང་དེ་དྲུང་འདྲ་བ་བྱེད་དེ་ འཆར་གཞི་ནང་ཡོད་མེད་ལ་བརྟུ་མི་དགོས་པར་གྲོགས་
རམ་མཛད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བཀའ་རྒྱ་སྤྱུལ།

༧༧. རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བའི་བྲེ་སྤང་།

རྟ་ལོག་དང་ཆུ་སྤྲུགས་ཀྱི་མི་སེར་ནས་ མི་མང་གི་འཇལ་ཚད་ཤོ་སྟོམས་འོང་ཆེད་ ཡུལ་
གྲོང་སོ་སོར་ རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བའི་སྤང་དང་ བྲེ་འེ་དཔེ་རེ་བཅོས་ཏེ་མི་སེར་ལ་བཅོང་གནང་
དགོས་པར་ཞུས་པ་ལ་ དངུལ་ཅིས་དྲུང་ཆེ་རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བའི་ནས་ དེ་སྟོར་ན་རྩིང་ཆོགས་
འདྲུ་ནས་གྲོས་ཐག་ཆོད་དོན་ཇི་བཞིན་ རྒྱལ་ཅིས་ཁ་ལོ་བའི་བྲེ་སྤང་གི་དཔེ་ རྫོང་ཁག་
ནམས་སུ་བཀྲམ་བཞིན་ཡོད་པས་ སྤང་ས་ཐང་བྲོགས་སུ་འང་ འཕྲལ་རང་བཀྲམ་ཐུབ་པ་
བྱ་འོང་ཞེས་ཞུས་ཡོད།

༧༨. སྤྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙང་ཆུ་འུ་བྲག།

སྤྲོ་ཕྱོགས་གོང་མི་སེར་ནས་ སྤྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་དགོས་སྟོར་དང་ དོས་སྟོང་དང་དོས་
ཤར་མི་སེར་ནས་ དོས་པའི་གཙང་ཆུ་འུ་ཕྱང་སེལ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་
ལ་ སོ་ནམ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་ ཆུ་བྲག་རྒྱུ་དགོས་པ་དེ་དག་གལ་ཆེ་བ་ གཞུང་ནས་
མཁྱེན་ཏེ་ སྤར་ནས་གང་དྲག་གི་ཐུགས་བཞེད་གནང་བཞིན་ཡོད་རུང་ ལས་བསྐྱལ་དེ་དག་
རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་བཞེན་ཏེ་ མ་དངུལ་ཡང་སོན་ཆེར་རང་དགོས་ངེས་འདྲི།
འོན་ཀྱང་ ད་རེས་རང་གཞུང་ནས་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་(ཨི་ཤར་ཀ) ཟེར་
བ་ལས་གྲོགས་རམ་འཆོལ་ཏེ་ རང་རེའི་ལོ་ལྷ་པའི་འཆར་གཞི་ ལྷ་པའི་ལས་རིམ་གང་ས་
སུ་ཆུད་དེ་ཡོད་པས་ འཆར་གཞི་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་ ལས་བསྐྱལ་དེ་དག་རིམ་པར་བྱ་ཅིས་

ཡོད་ན་ ལས་བསྐལ་བྱ་སྤྱོད་ལ་མི་སེར་རང་སོས་ཀྱང་ གང་ཐུབ་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་བྱ་
དགོས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་མཛད།

༤༩. དབང་འདུས་གཙང་ཆུང་སྐོར།

ཡོད་པ་མཆོད་འགོར་དང་བར་གྱི་ཐང་འགོ་པའི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ དབང་འདུས་ཐམ་
མཚུག་མཆོར་འབྱུང་གྱུར་བའི་རྒྱུ་ལྱུས་ དབྱར་དུས་མི་སེར་ས་ཞིང་དང་བྱིམ་སེམས་ཅན་
སོགས་ལ་གཞོད་པ་ཆེ་བས་ མཆོད་བརྟེན་ཐབས་མཛད་དགོས་པར་ཞུ་བ་ལ།

སོན་མ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་དེ་སྐོར་ཕྱིན་༡༩༦༤ ཀྱི་ཆུ་རུད་འཐོན་རྒྱུ་ནས་
རང་གཞུང་ནས་གང་དྲག་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེགས་ཏེ་བརྟེན་ཐབས་མཛད་རུང་ གཙང་ཆུ་ཉ་
ཅང་ཆེ་བ་ལས་བརྟེན་ཏེ་བྱ་བ་ལས་སྤོངས་མ་བྱུང་བར་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཐད་(ཨིན་ཏེ་ཡར་)
ཆོས་ཀྱང་ལས་བསྐལ་དེ་ཉིད་ རེ་དོན་རྩི་བཞུགས་བསྐྱབས་ཐུབ་པའི་ཁ་བཟེད་མི་མ་འཐོན། དེ་
ཡིན་ཀྱང་ གཞུང་ནས་མཆོར་འབྱུང་བའི་ཆུ་དེ་ཉིད་ ད་ལྟོ་གནས་ཚད་ལས་བཞག་ཏེ་
ཡར་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ལ་ གང་ཐུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བལྟ་མུས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གསལ་
བཤད་ཞུས།

༥༠. རྒྱལ་ཁབ་ས་མཆོམས་ཀྱི་ཆུ་ཡུར།

དགེ་ལེགས་ཕུག་གི་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ཞུས་གསལ་ བྱིམ་མཆོས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རྒྱལ་གྱིས་
ངེད་རའི་ས་མཆོམས་ནས་ཆུ་ཡུར་འདྲན་ཏེ་ རང་རའི་ས་ལ་གཞོད་ངན་ཆེ་བར་འབྱུང་
མུས་འདུག་པ་ དེ་སྤྱོད་ཅེ་དྲག་མཛད་དགོས་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་ཞུས་པ་ལ།

དགེ་ལེགས་ཕུག་གི་རྫོང་བདག་ནས་ཀྱང་ཞུས་གསལ་ རང་རའི་སྟོ་མཆོམས་རྫོང་
ཁག་གཞན་རྒྱལ་མ་བཅོས་པའི་དགེ་ལེགས་ཕུག་གི་རྫོང་ཁག་གཅིག་འོག་ཏུ་རང་ བྱིམ་
མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འདྲན་པའི་ཆུ་ཡུར་ ཁག་དྲག་ཙམ་འདུག་པ་དེ་དག་ལས་ ལ་ལས་

ངེད་རང་ལ་གཞོན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འབྱུང་ཐུས་འདུག་པས་ དེ་སྐོར་ཚོགས་འདུ་ནས་
ཀྱང་ ཐུགས་བཞེད་ལེགས་པོར་གནང་དགོས་པ་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ལ།

མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འེ་ཞབས་ནས་ ད་ལྟ་དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་ཁོངས་ནས་ཞུས་
པ་དེ་གང་བས་གལ་ཆེ་བས་ ད་བར་དུ་ནི་གཞུང་གིས་ཀྱང་ གཏན་ནས་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་
བས་ ད་ནི་ཁྱེད་ནས་ཞུས་པ་དེ་ གཞུང་ནས་ཐུགས་ཁར་བཀལ་ཏེ་རང་སྤྱོད་སྤོན་དང་སྤྱོད་
ལས་ཁུངས་ནས་ཞིབ་དཔྱད་རྒྱབ་སྐྱོར་ དེ་མཚུངས་སྤྱོད་མཚམས་ རྫོང་ཁག་གཞན་ཁ་ཞུས་
པར་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་མེད་བལྟས་པ་ནས་ དེ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་
སུ་བཅུགས་ནས་ ཐུགས་ཐག་བཅད་ན་དྲག་ངེས་འདུག་ཅེང་ དེ་ལ་སྐབས་མ་བདེ་བ་གང་
ཡང་མ་འཐོན་ན་བརྗོད་མེད་དེ་ གལ་སྤྱོད་སྐབས་མ་བདེ་བའི་གནད་རེ་འཐོན་ན་ སྐར་
ཚོགས་འདུ་རྗེས་མར་བཅུགས་འོང་ཞེས་པའི་བཀའ་རྒྱ་སྟུག་བ་ལ།

ཚོཏ་འདུ་ནས་ཀྱང་ མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་འེ་བཀའ་རྒྱ་སྟུག་དོན་ཇི་བཞེན་བྱ་
དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཚེད།

༥༩. རྒྱ་ཡུར་གྱི་ཁྲལ་འབྲལ་སྐོར།

སྤྱངས་ཐང་འཛོམས་སྤྱིང་བྱ་ ཤེལ་རྩ་ དགོན་སྤྱི་མའི་མེ་སེར་སྤྱི་མེ་དང་ རྩོ་རོ་ཁའི་སྤྱི་
མེ་བཅས་ནས་ རྒྱ་ཡུར་ཁྲལ་འབྲལ་མཐོང་མའི་རིམ་པ་ བཅོད་གོས་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པ་
དེ་ཐད་ ཚོཏ་འདུར་གྲོས་སྤྱིང་སྐབས་ དངུལ་ཅིས་ལས་ཁུངས་དང་ གོང་འཕེལ་རྒྱ་ཡུར་
སྤྱོད་ན་ནས་ རྫོང་ཁག་སོ་སོར་རྒྱ་ཡུར་གྱི་ཁྲལ་འབྲལ་ཡར་སེང་གང་འོས་ རྫོང་ཁག་ཡར་
རྒྱས་ཚོགས་རྒྱུང་ནང་བསྐྱོན་གྲོས་བྱས་ཏེ་གཞུང་ལ་སྤྱོད་འབྲལ་ཞུ་དགོས་པར་ཡི་གེ་སྤྲེལ་
གྲུབ་འདུག་རུང་ ད་ལྟ་རྫོང་ཁག་ཁ་ཤིས་སུ་བསྐྱོན་གྲོས་ཀྱང་བྱེད་པ་བྱུང་མི་འདུག་པས་ དེ་
ལྷགས་རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་ཡར་རྒྱས་ཚོཏ་རྒྱུང་ནང་ བསྐྱོན་གྲོས་གྲུབ་པ་ནས་ གཞུང་ལ་སྤྱོད་

འབྲུལ་ཞུས་པས་འཕུས་པར་འདུག་བསྟན་དེ་རེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་གསུང་གོས་ལོགས་
སུ་གནང་མི་དགོས་པར་མཛད།

༥༢. ཅ་ཅེའི་ཆུ་ནས་པ་ཏ་ལི་ཚུན་གྱི་འགྲུལ་འཁོར་ལམ།

ཅི་རང་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ ཅ་ཅེའི་ཆུ་ནས་པ་ཏ་ལི་ཚུན་གྱི་འགྲུལ་འཁོར་ལམ་སེལ་སྒོར་
ཐུགས་ཐག་ཇི་ལྟར་བཅད་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་འདྲི་བ་ཞུས་པས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་ཕྱི་
ཚན་གྱི་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་ལོ་ལྟ་པའི་འཆར་གཞི་ལྟ་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ལ་པན་གནད་
ཆེ་བའི་འགྲུལ་འཁོར་ལམ་ ཀྱི་ལོ་མི་ཀྱར་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་སེལ་རྒྱའི་འཆར་
གཞི་ཡོད་བསྟན་དེ་དག་ས་གནས་གང་དང་གང་གི་ཕྱོད་སུ་སེལ་རྒྱ་ཡིན་མིན་དེ་ལྟ་གཏན་
འབབས་མ་སོང་བ་ལས་བཏེན་ཏེ་ དེ་ལྟ་ཅ་ཅེའི་ཆུ་ནས་པ་ཏ་ལི་ཚུན་གྱི་འགྲུལ་འཁོར་
ལམ་དེ་ཉིད་སེལ་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐག་བཅད་དེ་ཞུ་ཐབས་མི་འདུག་པས་ རྗེས་སོར་འཆར་གཞི་
ནམས་ ཐག་ཆོད་བྱུང་མཚམས་ ལན་གསལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཞུས།

༥༣. དབང་ཚོང་ནས་བྱ་ཚོང་ཐུག་གི་འགྲུལ་འཁོར་ལམ་ནགསྒོར།

ཁྱོད་ས་ནུབ་པའི་མི་སེར་ནས་ དབང་ཚོང་ནས་ཆོས་ཅི་བརྒྱད་དེ་ ཚོང་ཐུག་གི་འགྲུལ་
འཁོར་ལམ་ལ་ ནག་ཅི་འཕུལ་དུ་གཏོང་དགོས་ལུ་ཀྱི་ཞུ་བ་བྱུང་བ་ལ་ མངའ་བདག་རེན་
པོ་ཆེའི་ཞབས་ནས་བཀའ་རྒྱ་གནང་དོན་ འགྲུལ་འཁོར་ལམ་དེ་ལ་ ནག་ཅི་གཏོང་རྒྱའི་
སྒོར་ རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་གོགས་རམ་ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་ རྒྱ་གཞུང་ནས་ཀྱང་ ཅི་བཏོན་རྒྱར་
ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་ དེ་ལྟ་དངུལ་གྱི་གནང་བ་མ་འབྱོར་བ་ཅམ་ཞིག་རང་ཡིན་འདུག་བསྟན་
སྤྲེལ་ཡང་དེ་སྒོར་ རྒྱ་གཞུང་ལ་གསུང་གོས་གནང་དགོས་པ་རེ་བྱུང་རུང་ གཞུང་ཁོངས་
ནས་གནང་རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཡོད།

༥༤, སོནམ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་གྲོས་སྒྲོར།

རྟ་ལོག་དང་ཆུ་སྐྱུའ་མེ་སེར་གྲོང་ས་རྒྱབ་པའི་མེ་སེར་བཅས་ནས་མེ་སེར་སོནམ་གྱི་ལས་ལ་མན་ཐབས་སུ་སོནམ་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་སོན་དང་ལུང་ལྷན་ར་སྟ་གི་ཉོག་ཅི་ལ་སོགས་པའི་སོནམ་ལག་ཆ་ས་སོར་ཅིན་གོང་དམའ་བར་གནང་དགོས་ཚུ་ལ་དང་གཞན་ཡང་འཕྲུལ་གྲུང་ལ་སོགས་པའི་གྲོར་རམ་དགོས་ཚུ་ལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

སོནམ་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་མེ་སེར་གྱིས་ཞུས་དོན་ཇི་བཞིན་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་གཙོ་བོ་སོནམ་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་བསྟན་གཞུང་ནས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཐུགས་བཞེད་གནང་སྟེ་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་སོནམ་དང་སྟོན་ལ་བརྟེན་ཏེ་མེ་སེར་ནམས་ལ་ཡང་གང་དྲག་གི་གྲོགས་རམ་མཛད་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་འཆར་གཞི་ལྷ་པ་ནས་ནི་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་གཡོག་ཅི་དང་གང་ཡང་རང་མགོ་རང་གིས་འདྲོངས་པ་བཟོ་རྒྱའི་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོད་བྱས་དང་འབྲེལ་ཏེ་སོནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ནམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གཞུང་དང་མེ་སེར་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་སོནམ་གྱི་ལས་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལྷག་བཏང་རྒྱའི་ཐུགས་བཞེད་ཡོད་པ་ཡིན་བསྟན་གོང་གསལ་མེ་སེར་ནས་ཞུས་དོན་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོད་བྱས་དང་འབྲེལ་ཏེ་གང་དྲག་གི་གྲོགས་རམ་བྱ་ཅིས་ཡོད་ཚུ་ལ་གྱི་གསལ་བཤད་ཞུས།

༥༥, ནང་པའི་རིག་གཞུང་སྟོབ་གྲུ་འོ་སྒྲོར།

བཟླ་ཤིས་སྐང་ན་ཞོང་དང་ཁྱུ་མང་གི་མེ་སེར་ནས་དེད་རའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཡིན་བསྟན་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་དར་བྱབ་འོང་ཆེད་དང་ཤར་ངོས་ཀྱི་མེ་སེར་ཉམ་ཆུང་ནམས་ཐག་རིང་སར་འབྱོར་མ་ཐུབ་པའི་སྟོད་སྤྱུག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་རྟོགས་ཁ་ནང་པའི་རིག་གཞུང་སྟོབ་གྲུ་དང་འདྲ་བཞིག་ཤར་བྱོགས་ངོས་སུ་འང་གསར་འཛུགས་དགོས་ཚུ་ལ་གྱི་གྲོས་གཞི་འདོན་པ་ལ།

ཤེས་རིག་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་དོན་ དལ་གཞིར་ངེད་རང་ཆོས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 དང་བསྐྱེད་ཏེ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིག་གཞུང་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུར་ཞུས་པ་ནི་ཅི་
 ནས་ལེགས་ འོན་ཀྱང་རིག་གཞུང་སློབ་གྲྭ་ནི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ དེ་ནང་
 སློབ་དཔོན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཤོས་དང་སློབ་གྲྭའི་ཅ་སྒྲིག་སོཌ་ཀྱང་གང་ཡང་རྒྱ་ཆེ་བ་
 ལེགས་པོར་སྒྲིག་སྒྲུག་པ་ཡིན་འདུག་བསྟན་ དེ་རིམ་སེམས་ཉིགས་ཁ་ དེ་ལ་ཡང་
 གལ་སྒྲིག་སྒྲུག་པོ་ཞིག་ བཅོ་ཐུབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འདུག་པས་ དེར་བརྟེན་ཤར་
 རོས་སུ་རིག་གཞུང་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ མ་འོངས་པར་གཞུང་གི་མཛད་སྟབས་བདེ་
 དང་མ་བདེ་བའི་གནད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་མཛད་ན་མ་གཏོགས་ སྐབས་ཤིག་གསར་འཛུགས་
 མཛད་སྟབས་བདེ་བ་ཞིག་མི་འདུག་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ དེ་ཁར་ཡིག་ཕྲག་པའི་ངལ་
 གསོའི་འགྲོ་འོང་འགྲུལ་འཁོར་སྤྱོད་འེ་ཕན་ཐབས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ སློབ་གྲྭར་ཚུད་ཆར་
 བའི་རྗེས་སུ་ཡིག་ཕྲག་པ་རང་སོའི་བྱིམ་ནང་འབྲུག་ཉུག་སྤྲོད་ གྲྭ་རིའི་སྤྱོད་ཅན་ཡང་
 མ་འཐོན་པའི་རིགས་ནི་ དེ་ལྷགས་བདེན་ངེས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་ཡི་གེ་སོ་སོའི་རྫོང་བདག་ལས་
 ཐོབ་པ་ཡོད་ཆེ་ དེ་རིགས་ལ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་འགྲུལ་འཁོར་སྤྱོད་ཕན་ཐབས་
 བྱེད་ཐུས་ཡོད་ཅིང་ ད་དུང་དེ་བཞིན་བྱེད་ཅིས་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཞུས་པ་ལ་ ཆོཌ་
 འདུན་ས་ཀྱང་ཤེས་རིག་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་དོན་ལ་ཆ་འཇོག་མཛད།

༥༤. དགེ་ལེགས་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲིག་སྤྱུགས་འཕུལ་ཁང་།

དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་མེ་སེར་སྤྱི་མི་ནས་ དགེ་ལེགས་ཕྱག་གི་ས་གནས་དེ་བཞིན་ གནད་གལ་
 ཆེ་ཞིང་ འཕུལ་ཁང་དང་བཅོ་གྲྭ་ཁང་སོགས་དེ་བྱོགས་འཛུགས་རྒྱའི་འཆ་གཞི་མང་
 རབས་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ དགེ་ལེགས་ཕྱག་རྒྱ་སྒྲིག་མེའི་འཕུལ་ཁང་ཞིག་ འཕུལ་དུ་
 འཛུགས་དགོས་པར་ཞུས་པ་ལ།

སློབ་ཤིང་ལས་ཁུངས་ཕྱོགས་ནས་ཞུས་གསལ་དགེ་ལེགས་ཕྲག་ཏུ་སློབ་མེ་འཕྲུལ་
ཁང་ཆེ་ཙམ་ཞིག་འཛུགས་དགོས་གལ་འདུག་པ་ཇི་བཞིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་བརྟག་ཞིབ་
མཛད་པ་ཡིན་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱིས་སློབ་ཁང་ཆེ་བ་འཛུགས་རྒྱུ་འགན་སྦྲབས་མ་འགྲེལ་
པར་ད་རེས་ཀྱི་ལོ་མཁུ་༡༩༠༠ ཡི་ཤུགས་ཅན་ཞིག་འཛུའ་རུང་བའི་སྟེན་འབྲེལ་འབྱེད་བ་
བཞིན་འཆར་གཞི་ལྡ་པའི་ནང་འཁོད་འཛུགས་བྱས་པ་བྱ་ཅིས་ཡོད་ལྟར་གྱི་གསལ་བཤད་
ཞུས་པ་ལ།

དེ་སྐོར་ཚོར་འདུར་གྲོས་སྒྲེང་སྐབས་དགེ་ལེགས་ཕྲག་གི་ས་གནས་དེ་ནང་སློབ་མེ་
དགོས་གལ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ཡོད་པས་སློབ་ཤིང་གི་ལོ་མཁུ་༡༩༠༠ ལང་བ་གཏན་
ནས་མེ་འོང་ངེས་འདུག་བསྟན་དེ་བས་ད་ལྟ་འཆར་གཞི་འགོ་བཙུག་དུས་ནས་བྱས་
བཞེད་རྒྱ་ཆེ་བར་གནང་སྟེ་སློབ་ཤིང་མེ་ག་མཁུ་བདུན་བརྒྱད་འོག་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་
འཛུགས་དགོས་ངེས་ཅན་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བར་བཞེད།

ཚོར་འདུར་ནས་དགེ་ལེགས་ཕྲག་ཏུ་སློབ་མེ་འཛུགས་རྒྱ་དེ་ཉིད་སློབ་གྲྭ་ཤུགས་ཚད་
ད་ལྟ་འཆར་གཞིར་ཡོད་པ་ལས་སེང་སྟེ་འཛུགས་བྱས་དང་མི་བྱབ་འཕྲུལ་མགྱོའ་འཛུགས་
བྱས་དང་མི་བྱབ་སོགས་གང་ཡང་གཞུང་ནས་ཡང་བསྐྱར་བྱས་བཞེད་གནང་སྟེ་མཛད་
དགོས་པར་གྲོས་ཐག་ཚུངས།

ལ༡༢, ད་ག་མེ་ལའི་སློབ་ཤིང་འཕྲུལ་ཁང་།

ད་ག་མེ་ལའི་མེ་སེར་སྤྱི་མེ་ནས་ད་ག་མེ་ལར་འགྲུལ་འཁོར་ལམ་འབྱེད་བ་ནས་ད་ག་
མེ་ལར་ཡང་སློབ་མེ་འའི་འཕྲུལ་ཁང་ཞིག་འཆར་གཞི་ལྡ་པའི་ནང་འཛུའ་གནང་དགོས་པར་
ཞུས་པ་ལ་སློབ་ཤིང་ཤུགས་ལས་ཁུངས་ནས་ཞུས་གསལ་ད་ག་མེ་ལར་སློབ་ཤིང་འཕྲུལ་

ཁང་འཇུགས་རྒྱའི་ཐད་ས་གནས་དང་ཚུ་ཡིས་རྒྱུ་བ་ཡོད་མེད་སོགས་གང་ཡང་བརྟག་
དཔྱད་ལེགས་པོར་བྱ་དགོས་པ་ཡོད་བརྟུན་འཆར་གཞི་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་བརྟག་ཞིབ་གྱི་
ལས་འགོ་བཙུཌ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཚུ་ལ་བཅས་གྱི་གསལ་བཤད་ཞུས།

༥༤. ས་གཏེར་ལས་དོན་སྐོར།

སར་གྲུང་མི་སེར་སྤྱི་མི་ནས་སྐོར་དྲང་རའི་ཟངས་གྱི་གཏེར་ཁ་དེ་ཉིད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་
དེ་ཡི་བཏོན་ཐང་ཇི་ས་སོར་པན་ཐོགས་ཇི་ཙམ་ཡོད་མེད་སོགས་གྱི་སྐོར་དང་ས་གཏེར་གྱི་
ལས་དོན་ནམས་ཇི་ལྟར་མཛད་ཐུས་ཡོད་དམ་ཟེར་བ་སོགས་གྱི་འདྲི་བ་དང་སྟོད་མང་སྤྱི་ས་
སྤྱད་པའི་སྤྱི་མི་ནས་དེད་རའི་ས་གཏེར་ལས་དེ་རེ་ས་བཏོན་དགོས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་རེ་
ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་རང་རེའི་བྲུ་ཆ་ཆོས་ས་གཏེར་གྱི་ལག་ལེན་འཐབ་མ་ཤེས་བར་
དུ་མི་འདོན་པར་བཞག་ན་ཇི་འཆམས་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཅི་རང་སྤྱི་མི་ནས་ཅི་རང་
སྤྱོགས་གྱི་ས་གཏེར་ནམས་ལ་གཞུང་ནས་བྱ་གལས་ཇི་ལྟར་གནང་ཅིས་ཡོད་དམ་ཟེར་བའི་
འདྲི་བ་བཅས་ཞུས་པ་ལ།

བརྟན་རྒྱས་ས་གཏེར་དང་འབྲུལ་ལས་མདོ་ཆེན་ནས་ཞུས་གསལ་དང་པ་སྐོར་ཁོ་
ལའི་ཟངས་གྱི་གཏེར་ཁ་དེ་ཐད་ཞིབ་དཔྱད་རྒྱབ་སྟེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་སོང་རྒྱུ་དེ་དྲུང་ལོ་
གཉིས་ཙམ་ཞིབ་དཔྱད་མ་རྒྱབ་པར་ཇི་ཡོད་དེས་ཏིག་མ་ཤེས་པར་འདུག་རྒྱུ་མོཆོད་
ལྟར་ན་ཨོར་ཟེར་བ་འབུམ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཆོད་ཡིན་པས་དེ་གསལ་ལས་བརྒྱ་དཔུ་
གཉིས་ཙམ་ཟངས་དོ་མ་ཡིན་ལྷགས་འདུག་པ་ཇི་བཞིན་ལས་བསྐྱུལ་དེའི་བཟོ་འབྲུལ་ཁང་
བཙུགས་པ་ལ་མ་གནས་དངུལ་ཀྲམ་གྱི་བ་གསུམ་བརྒྱ་ཙམ་དགོས་དེས་འདུག་པ་མ་ཟད་དེ་
དང་འདྲ་བར་འགྲུལ་འཁོར་ལམ་དང་སྟོག་གི་ཤུཌ་ཆེན་པོ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི་མང་
པོར་དགོས་དེས་འདུག་བརྟུན་དེ་རེས་རང་གཞུང་གི་དགོངས་པར་ཐོག་མར་ལས་སྤྱོད་བར་

བཏོན་ཐུབ་པའི་ས་གཏོར་ཇོ་ལོ་མའི་ཀྱི་དང་། ཇོ་སོལ་གཤེ་པའི་ཇིབ་སམ་སོགས་བཏོན་ཅིས་
ཡོད་པ་ལས་ད་ལྟོ་ཇོ་ལོ་མའི་ཀྱི་དང་། ཇོ་སོལ་སོགས་མེ་སེར་སྒྲེར་པ་ཆོ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་བཏོན་བཅུག་ཐུས་ཡོད་དེ་དག་བཏོན་སྐབས་དེད་རང་ལ་ས་གཏོར་བཏོན་ནིའི་སྤྱད་བ་
རེ་འང་ཚུད་ངེས་འདུག་པས་དེ་རྗེས་ས་གཏོར་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་བཏོན་
ཅིས་ཡོད།

ཅི་རང་སྤྱོད་སུ་དོ་མེ་ལོང་དང་ཚུ་ནིའི་དོ་ཀྲོན་ས་ཀྲོན་ཟེར་བའི་ས་གཏོར་རེ་འདུག་
རུང་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཉིད་དོ་མེ་ལོང་ཡིན་འདུག་རུང་དེ་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱ་ལ་ཁབ་ནང་སྤྱུས་ལེགས་
རྒྱ་ཆེ་བར་འཐོན་ཐུས་འདུག་པ་ལས་ཕྱིར་འཆོང་གི་གནས་སྐབས་འགྲེགས་མེན་སོགས་
ལ་བཏོན་ཏེ་སྐབས་ཤིག་དེ་དོན་ལ་གཞུང་ནས་སྤྱག་ལས་གནང་ཅིས་མེད་དེ་མ་ཟད་དེད་
རའི་རྒྱ་ལ་ཁབ་འདི་ཉིད་ནང་ས་གཏོར་འདྲ་མ་འདྲ་བའི་རིགས་མང་དུ་ཡོད་རུང་ཡོད་
ཆད་ནམས་བཏོན་རྒྱ་པར་བཞག་བཟླ་གཞིབ་བྱ་རྒྱ་ལ་ཡང་མ་གནས་མང་དུ་དགོས་ངེས་
འདུག་བརྟུན་ད་ལྟོ་དེད་རའི་སྤྱད་ས་ཀྱིས་གང་ལྟོགས་དེ་རང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཛད་ན་
མ་གཏོགས་སྐབས་གཅིག་པོར་གཏན་ནས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་སྟེ།

ད་ལྟོ་དེད་རང་ལ་ས་གཏོར་གྱི་ལས་གཞིག་ནང་རང་མི་ལྷན་ཅིམ་ནས་ལས་གཞིག་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་དེ་ཁར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ས་གཏོར་གྱི་ལས་དོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་ཡང་ཁ་
ཤས་གཏོང་ཡོད་པས་ལོ་ངོ་ལྷན་ཅིམ་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྤྱི་ལོ་
འབྱོར་མཆོམས་རང་རེའི་ས་གཏོར་གྱི་ལས་བསྐྱུལ་ཡང་རང་ནས་བྱེད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་
ཡོད། ས་གཏོར་ལས་བསྐྱུལ་བྱེད་ཐང་སྟོར་གྱི་ཐད་དེ་སྤོན་ཆོཏ་ཐང་ས་ལྟེ། པའི་དོན་ཆོན་༤༡
པར་ཁ་གསལ་གྱོས་ཐག་ཆོད་དེ་ཡོད་པ་རི་བཞིན་གཞུང་ནས་ཀྱང་ཆོགས་འདུའི་གྱོས་
དོན་བཞིན་དེ་བྱིན་ལོ་༡༩༤༡ དེ་བྱིན་ལྟེ་༤ པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟོ་ས་གཏོར་ལས་ཁུངས་
འདི་ཉིད་(རི་ཨེས་བི) ཞེས་འབྲུག་གི་ས་གཏོར་ལས་ཁུངས་ཞེས་པར་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡིན་པ་

དང་དེ་སྐབས་ངེད་རའི་ས་གཏེར་བརྟག་ཞིབ་ལས་བསྐྱལ་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་
ནས་ཚགས་ཚུད་མ་བྱུང་རིང་རེ་ཞིག་རྒྱ་གར་ས་གཏེར་སྡེ་ཚན་ལ་ཁག་འབག་གི་ལས་དང་
འདྲ་བར་བྱེད་བརྟག་རྒྱ་ཡིན་ལྷགས་བཅས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་བཅས་སོ།

ཕྱག་རྟགས་ཡོད།

(སྐད་སློན་རྒྱ་གར་)

ཚོགས་དཔོན།

དབྱེན་ཚེས་ ༢, ༡༡, ༡༩༩༠ ལ།

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཚེན་པོ།